VISŲ ŠALIŲ KATALIKAI DARBININKAI VIENYKITĖS!

DARBININKAS

EINA ANTRADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠV. JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ — SOUTH BOSTON, MASS., RUGSĖJO-SEPTEMBER 7 D., 1928 M., Nr. 68 — KAINA 5 CENTAI

Kun. Draugelio atsilankymas pas p. Jack Sharkey

IŠ PASIKALBĖJIMO SU p. JACK SHARKEY

Sąryšyje su ruošiama spaudon istorine knyga "Amerikos Lietuviai" man teko atsilankyti pas garsųjį mūsų tautietį poną J. Sharkey ir nors tai buvo mano pirmas atsilankymas pas jį ir pirmoji mudviejų pažintis, bet gan ilgą valandą laiko ir įvairiais klausimais pasikalbėti.

Turėdamas omenyje visuomenės susidomėjimą šia brangia mums ir visai mūsų tautai ypata nors trumpai patieksiu savo įspūdžius bei pasikalbėjimų išvadas.

Jo gyvenamoji vieta

Bostone, milionierių apgyventame rajone arti ežero-rezervuaro kranto randasi jo rezidencija. Namelis vidutinio dydžio, nepuikios išvaizdos; iš priešakio ir šonų papuoštas jį apsupančios žaliuojančis vejos. Dailiai žaliuojanti žolė sudaro gana malonų vaizdelį. Greta statoma jam naujos mados didokas namas, kuris kainuos į $72,000.

Pirmas pasimatymas

Sutartą valandą pono Zaleskio automobiliu nuvykau jo rezidencijon. Vos sustojau—štai, žiūriu, lazda pasiramščiuodamas per sodnelį, ateina gan jaunas, gražios išvaizdos, tvirto sudėjimo vyriškis. Išvydęs mane nusišypsojo ir prisiartinęs be jokio išdidumo nuoširdžiai pasisveikino ir pradėjo kalbėtis. Mudviejų pasikalbėjimas tęsėsi suvirš valandą laiko. Jo žmona su jauna dukrele ir savo močiute buvo išvykę su reikalais.

Jack Sharkey ir jo tautystė

Jis drąsiai ir aiškiai prisipažysta esąs lietuvys. Lietuvio vardo *nesigėdi* ir *nesigėdysiąs*. Jis vieno nemėgsta:—kad būtų pravardžiuojamas: "polak." Neturi progos lietuviškai kalbėti, užtad kalba gan silpnokai, bet visą laiką mudu lietuviškai kalbėjova. Tiesa. Nekuriuos pavienius žodžius ar tai jis man ar aš jam turėjova angliškai pasakyti. Lietuviškai rašytus straipsnius persunku jam skaityti.

Mudviejų lietuvių kalboje pasikalbėjimas — jam maloni lietuvių kalbos praktikos proga.

Jo ateities perspektyvos

Regima aiškus nepasitenkinimas ištikusia jį nelaime ne vien kaipo liga, bet taipgi ir kaipo sutrukdžiusia jam žengti prie čampiono vainiko. Ir šiandie dar subandažuota kairėji koja, negali priminti. Vos lazdele pasiramščiuodamas gali truputį vaikščioti. Yra viltis, kad koja išgis, bet tik už kelių mėnesių galės kumščiuotis. Regima aiškus jame pasiryžimas drąsiai žengti prie čampiono vainiko. Šiandie jis yra pirmas eilėje turinčių teisę prie jo.

Jack Sharkey šeimyniniam ir socialiam gyvenime

Jis pavyzdys savo šeimynos ir tėvų globėjo. Savo moterį (ji yra francūzų kilmės) myli, o moteris jį. Po kumštynių nepaisant ar nugalėtojas ar nugalėtas — nereik jam artistiško "good time." — Šeimyninio sugyvenimo malonioje atmosferoje, kartu su savo žmona ir vaikeliais jo gyvenamoje vietelėje yra maloniausias jam atsilsys. Liuosose valandose mėgsta žuvauti bei Newton miške tyru oru pakvėpuoti. Nekurie pažystami, milionieriai, draugai, supyksta, kad jis šalinasi nuo jų. Jie nedraugišku jį skaito, bet jo noras ir mintis: — aprūpinti vaikelius, kad ateityje nereikėtų jiems iš ko nors prašyti duonos. Jis rūestingai loboja ir savo žmonos senelę močiutę bei savo tėvus, kurie gyvena Binghamton, N. Y.

Su lietuviais pažinčių beveik neturi. Bet matyt, prisimena jam suruoštos lietuvių vaišės. Apie Lietuvą girdėjęs ir malonu jam būtų kada nors Lietuvos padangėje tyru oru pakvėpuoti.

Jack Sharkey ir Amerikos Lietuvių istorija

Negali būti abejonės, kad tam, kuris taip drąsiai vadinasi lietuvys, kurio vardas gaivina mūsų jaunimo tautinį susipratimą ir stiprina jį, kuris mūsų Tautos garbę aukština, kad jam turi būti skirta atatinkama vieta šioje istorinėje knygoje.

Belieka palinkėti mūsų garbingam tautiečiui kuogreičiausiai pasveikti ir narsiai žengti prie sekmingo išsipildymo jo troškimo ir garbingo vainikavimo mūsų išeivijos ir visos Tautos.

Kun. S. Draugelis

KURAS

Nėra liekanų

Kuomet perki

NEW ENGLAND COKE

DABARTINĖ KAINA

$12.50 PER TON

Telefonuok šiandien

NEW ENGLAND COKE

250 Stuart Street,
Arlington St. and Columbus Ave.

SOUTH BOSTON OFFICE
399 Broadway
Telephone South Boston 0435

Sen. Curtis kalbėjo apie "prosperity"

Bet publika tik gardžiai nusijuokė iš Republikonų "prosperity"

Gera "prosperity" kuomet 4 milijonai darbininkų be darbo skursta

Rugpiūčio 5 d. Sen. Curtis iš Kansas, Republikonų partijos kandidatas į vice-prezidentus kalbėjo ant Boston Common po ietų ir Norumbega parke vakare. Jo kalbos klausėsi tūkstantinė publika ir gal tiek pat per radio.

Visa jo kalba buvo agitacijinė už Republikonų kandidatą į prezidentus Hoover ir už savę į vice-prezidentus.

"Boston Herald," kuris talkininkauja Republikonams aprašydamas jo kalbą pažymėjo, kad Sen. Curtis yra menkas kalbėtojas. Jis kritikavo Demokratų partijos platformą del tarifų ir gyrė savo nuopelnus, kurie pažymėti "Tea Pot Dome" šmugeliais, bedarbe, skandališkais indžionkšinais ir tt. Jis ypač norėjo įkalti klausytojams į galvą Republikonų partijos 7 metų su biskiu gerbuviu (prosperity).

Publika tik gardžiai nusijuokė iš tokios "prosperity."

Keturi milijonai darbininkų be darbo skursta ir vargsta ir dar bando įkalbėti, kad čia yra gerbūvis ir kad jeigu piliečiai išrinks Demokratų partijos kandidatą į prezidentus Gub. "Al." Smith ir į vice-prezidentus Robinson tai bus galas gerbūviui "prosperity."

Taip, Smithą išrinkus bus galas Republikonų prosperity, bet ne visuomenės, ne darbininkų.

LENKAI UŽDARINĖJA IR VOKIEČIŲ MOKYKLAS

Berlynas, VIII. 14. (Elta). Aukštosios Silezijos vokiečių sąjunga įteikė Tautų Sąjungai skundą dėl lenkų planuojamo tolimesnių septynių vokiečių mažumos mokyklų uždarymo.

VINČOS PRALAIMĖJIMO ...

Amsterdamas. Rugpiūčio 10 d. Amsterdamo olimpiadoj įvyko susitikimas tarp Vinčos ir afrikiečio boksininko Corkindal. Vinča pirmam rounde kovą vedė energingai, bet antram rounde buvo žymiai paliestas smūgio į veidą. Teisėjas, palaikydamas afrikietį, sustabdė pirmoj minutėj antro roundo rugtynes, paskelbdamas afrikietį nugalėtoju. Vinča žemėn nukritęs nebuvo.

Lietuvos sporto lygos atstovas dr. Jurgelionis pareiškė dėl to protestą.

Tautų Sąjunga dar nepriėjo prie Lietuvių Lenkų ginčo

Geneva. — Tautų Sąjungos nariai jau posėdžiauja, bet visai be ūpo.

Lietuvos delegacija su p. Voldemaru priešaky jau vietoje ir laukia kada pradės svarstyti Lietuvos-Lenkijos bylą.

Voldemaras pasimatė su didžiųjų valstybių atstovais.

Lordas Cushendun pareiškė, kad mažai ko galima laukti, kad taryba Lietuvą su Lenkija sutaikytų.

Prierašas. Taryba ne tik Lietuvos su Lenkija nesutaikys, bet nesutaiko ir kitų valstybių. Tautų Sąjunga neteko valstybių pasitikėjimo.

Tarp pačių Tautų Sąjungos atstovų eina aštri kova už vietas į Tarybą.

Skundų turi daug, bet greičiausia jų nė vienos neišspręs. Atidės kitam posėdžiui, bet toks atidėliojimas tik apsunkina tas valstybes, kurios skundžias del daromų joms skriaudų.

VĖL 43 ASMENS SUŽEISTI N. Y. TUNELY

New York City. — Rugsėjo 22 d. požeminiame geležinkely vėl įvyko baisi nelaimė. 43 asmenys sužeisti.

Nelaimė įvyko tunely kilus gaisrui ir pasažieriai besigrūsdami iš traukinių vieni kitus sužeidė.

Lietuva Sutiko Pasirašyti Taikos Paktą

Latvija ir Estija pasekė Lietuvą

Berlynas. — Praneša, kad Lietuva gavus Kelloggo pakvietimą pasirašyti taikos paktą jį priėmė. Ar iš tos sutarties bus koki nauda ar ne, tai kitas klausimas. Bet visgi geriau negu nieko.

Taipgi pakvietimą priėmė Latvija, Estija ir Sovietų Rusija.

ALBANIJA VIRTO MONARCHIJA

Zogu paskelbtas jos karaliumi

Tirana, Albanija. — Pereitą šeštadieny Ahmed Zogu paskelbtas Albanijos karaliumi.

Albanijos respublika virto monarchija.

Karaliaus vainikavimas įvyks gruodžio 24 d.

Sako, kad tą dieną karalius paleis iš kalėjimo apie porą tūkstančių kalinių.

PILSUDSKIS KALBA APIE KARĄ SU SOVIETŲ RUSIJA

Berlynas. — Bucharesto spauda praneša, kad jų atstovas turėjo pasikalbėjimą su Lenkijos maršalu Pilsudskiu, kuris be kitko pareiškė, kad karas su Sovietų Rusija neišvengiamas.

Matyt, kad lenkams kailis niežti.

8,000 OPOZICIONIERIŲ IŠSIŲSTA

Vokiečių komunistų laikraštis *Leninbund* praneša, esą iš Maskvos turį tikrų žinių, kad iš viso trockistų išsiųsta per 8000 žmonių. Represijos prieš juos nepasibaigę ir šiomis dienomis padaryta Maskvoje per 30 naujų kratų.

LEGIONINKAI PILSUDSKIU NEPATENKINTI?

Rugsėjo mėn. 9 d. Vilniuj bus didelis kariuomenės paradas

"Deutsche Allgemeine Zeitung" praneša, kad legionininkų tarpe kilęs nepasitenkinimas Pilsudskiu. Jo kalba per suvažiavimą Vilniuj nepateisinusi legionininkų vilčių. Pastebimas net tam tikras nepasitenkinimas, nes iš vado buvę laukta daugiau negu paprastų karo atsiminimų pasakojimų. Iš to esą galima daryti išvada, kad paskutiniuoju momentu pakitėjusi padėtis ir dėl to tekę išsižadėti legionininkų suvažiavimo proga numatytieji veiksmai. Taip pat Pilsudskio išvažiavimas iš Vilniaus buvęs visiškai nelauktas ir staigus. Pilsudskis po suvažiavimo išvažiavo pirmadienį vakare, bet dar pirmadienį rytą buvę aišku, kad Pilsudskis pasiliksiąs Vilniuj iki ketvirtadienio, kada buvo atidaryta šiaurės paroda. Tačiau dar ne visi generolai esą iš Vilniaus išvažiavę. Taip pat Pilsudskio šeima dar likusi Vilniuj.

Latvių laikraščio "Latvis" specialinis korespondentas praneša iš Vilniaus, kad po Vilniaus parodos uždarymo rugsėjo 9 d. Vilniuj būsiąs didelis lenkų kariuomenės paradas, kurį priimsiąs Pilsudskis. Parade dalyvausią 30,000 kareivių. Ramiajam, lyg apmirusiam Vilniuj tai esanti sensacija. Parade dalyvausiančios visų ginklų rūšių dalys. Tuo pačiu būsią baigti didieji kariuomenės manievrai, kurie Vilniaus krašte jau prasidėję. Manievrai pasibaigsią "mūšiu" ties Vilnium. Ryšy su šiais manievrais ir laukiamu dideliu paradu Vilniuj plinta įvairiausi gandai. "Latvis" pastebi, kad kai kurie gandai liudiją apie jų prasimanytojų ryškią fantaziją.

"Vorwarts" praneša iš Varšuvos, kad naujai paruoštoji Lenkijos valstybės konstitucija numatanti pavesti prezidento rinkimus pačiai tautai. Konstitucijos pasiūlymas būsiąs patiektas seimui spalių mėn., dar prieš lapkričio 11 d. Tą dieną Lenkija mini savo nepriklausomybės paskelbimą. Iki tol vyriausybė norinti išaiškinti seimo nusistatymą šiuo klausimu.

"Lietuvos Aidas"

Lietuva pasirašė sutartį su Belgija

Kaunas. — Užsienių reikalų ministerijoj pasirašyta Lietuvos Belgijos laikinoji prekybos sutartis.

SOVIETAI STATO DAUG NAUJ PREKYBOS LAIVŲ

Maskva, VIII-14. E. Sovietų vyriausybė patvirtino prekybos laivų statybos programą, kurioj numatoma pastatyti 110 laivų Baltijos jūrai, 50 laivų Kaspijos jūrai, aštuonis Juodajai jūrai. Bendras laivų skaičius bus padidintas iki 236.

LENKAI KALTINA LATVIJĄ

Latvija sudaranti pavojų talkai

Vilniaus "Kur. Vilenski" nagrinėja Latvijos santykius su SSSR ir kritikuoja Latvijos valdžios politiką, ypač už prekybos sutartį.

"Sutartis ši — rašo "K. W." — supainiojo Latvijos santykius su broliškomis ir draugingomis tautomis ir ilgiems metams sugriovė Pabaltės bloko idėją. Be to, atidarydama Baltijos duris Sovietams, Latvija gali ne tik sudaryti pavojų savo nepriklausomybei, bet ir tapti taikai gresiančiu faktoriumi..'

Vokiečiai reikalauja panaikinti Dancigo karidorių

Berlynas.—Sąryšy su atidarymu Karaliaučiaus mugės, kuriame SSSR atstovas priminė ypatingą Karaliaučiaus padėtį, Vokiečių oficiozinis dienraštis "Diplomat. Polit. Koresp." rašo, kad "galų gale Dancigo koridoriaus klausimas turi būti iškeltas."

Oficiozas daro išvedžiojimus ir pasisako, kad koridorius turi būti panaikintas, nes jis klindas normališkam visos Rytų Prūsijos gyvenimui.

EUCHARISTIKOS KONGRESAS JAU PRASIDĖJO AUSTRALIJOJ

Lietuvą ir Amerikos lietuvius atstovauja kun. prof. Bučys

Sydney, N. S. W., rugs. 5. — Eucharistikos kongresas prasidėjo pontifikalėmis šv. mišiomis Šv. Patriko bažnyčioj.

Pradedant ceremonijas buvo perskaitytas Šv. Tėvo bullą kur pažymėta, kad toki kongresai veda žmones prie tankesnio priėmimo Šv. Sakramentų.

Šiame kongrese dalyvauja iš viso pasaulio įžymiausi Katalikų Bažnyčios vadai ir nariai.

PRANCŪZIJOS ATSTOVAS KAUNE

Į Kauną atvažiavo naujas Prancūzijos pasiuntinys Lietuvai p. Ristelhiber.

Lenkai nežmoniškai persekioja Vilniaus krašto lietuvius

Vilnius, VIII. 18 d. Pranešama iš Vilniaus, kad Lenkų valdžia atsisakė duoti lietuvių mokytojų kursams valstybinę egzaminų komisiją.

Mokytojų kursų dalyviai galėsią laikyti egzaminus tiktai rudenį kartu su lenkų mokytojais ir išimtinai lenkų kalba.

Tokiu būdu reikia laukti, kad be anksčiau minėtų aštuonių mokyklų, neteks mokytojų dar daugiau lietuvių mokyklų.

LENKAI RUOŠIASI ŽEMĖS REFORMAI

Lenkijos žemės ūkio ministeris mokinasi pas latvius

Ryga. — Lenkijos žemės ūkio min. Stanevičius šiomis dienomis lankosi Latvijoj, kad susipažintų su žemės reforma bei ūkio draugijų organizacijomis.

Manoma, kad Pilsudskio vyriausybė ruošiasi žemės reformai.

[Ž]inios iš Lietuvos

[NAU]JAS LENKŲ "KADRI-[LIS]" SU GAIRĖMIS

Iš demarklinijos praneša-[ma], kad rugpiūčio mėn. 9 d. [Si]rmame bare III rajone [mūsų] sargyba stovinti Vadų [...]se į pietų rytų nuo Pa-[...]kos "vienkiemio pamatė [...] lenkų kareivių einant [...] demarklinijos. Kartu [su] kareiviais ėjo ir civiliš-[k]ais rūbais vyras, kurs nešė [dvi] naujas gaires.

Lenkų kareiviai, nepraėję demarklinijos apie 50 žingsnių nuo jos sugulė rugiuose, [o] civilis perėjęs į mūsų pusę 18 žingsnių norėjo statyti naująsias gaires. Mūsų sargyba norėjo suimti žmogų statantį gaires, bet jis suskubo pabėgti lenkų pusėn ir kartu su lenkų kareiviais nuėjo į Mairūnų kaimą.

KNYGNEŠYS VINCAS JUŠKA

Žemaičių Kalvarija. Žem. Kalvarijos miestely gyvena senelis škaplierninkas, beveik dviejų metrų ūgio, petingas, barzdotas ir visoj apylinkėj gerai žinomas anų priespaudos laikų knygnešys — Vincas Juška. Lietuvišką raštą, kontrabandos keliu, pradėjo gabent iš Prūsų Lietuvon 1884 metais. Daugelis vietos ir apylinkės bagamazų ir kitų, anais laikais prekiavo maldaknygėmis ir kalenodriais Juškos pargabentais iš Prūsų. Daug vargšui teko ir nukentėti, kad jį buvo pagavę caro žandarai su lubrikais; kartą suėmę miškuose, bet be nešmens, labai kankinę kur dėjęs nešmenį, buvę pririšę prie dviejų eglių, išrėdę nuogą, plakė rykštėmis, kojų apačias svilinę, vėliau nuogą apipylę skruzdėlėmis, bet Juška viską perkentęs ir nei savos nei kitų nešmens nenurodęs, kur buvusi paslėpta... Po keletos metų, kai amžinai buvo sekamas, teko įkliūti su knygomis rusų žandarams, kurie du metu išlaikė jį Telšių ir Peterburgo—Krestų kalėjimuose: kameroje buvo laikomas vienas. Po to 3 metus teko būti ištremtu Rygon. Rvoj Juška apsipažino, slaptai parvažiuodavo Ž.-Kalvarijon pas žmoną ir atsigabendavo lietuviškų maldaknygių ir Mauderodės kalendorių Rygon. Žandarų uoslė ir čia suuodė jo slaptos darbą ir šis vargšas tik bepasprukęs Amerikon. Lietuvai spaudą atgavus grįžo Lietuvon. Šiandien senelis Juška pasenęs, pageltęs, išblyškęs, nusiskundžia kaulų gėlimu...

PERKŪNO NUOSTOLIAI 16,000 LITŲ

Stakliškės (Alytaus ap.). Stakliškių apylinkėje liepos 14 d., 18 d. ir 19 d. perkūnas padarė gaisrų šiuose kaimuose: Stakliškėse, Trečionyse, Gailiakiemy, Greičionyse, Kašonyse, Anglininkuose, Bandijose, Griškonyse. Be to Anglininkuose [...] Sebeikos užmušta 18 metų duktė, Trečionyse — ark[l]ys. Vidutiniu apskaičiavimu nuostoliai siekia 16,000 litų.

AR VISUR TAIP?

Vilkija. Per prekymečius Vilkiją užplūsta čigonų gaujos. Po šv. Onos atlaidų pirmadienį suvažiavo nemaža čigonų. Čigonai vyrai pirkliauja arkliais ir čigonės pasileido po miestą ubagauti. Atėjusios siūlosi "varažyti," parodžius duris įvairiais vardais "tituluodamos" reikalauja lašinių, duonos ir kitko.

Nenorėdamas žmogus triukšmo kelti, priverstas valkatas šelpti.

Kitose valstybėse, rodos senai jau suregistruoti veltėdžiai, o pas mus Lietuvoje nei piršto nepajudinama. Laikraščių balsas lieka šaukiančiu tyruose. Kiek jau kartų per laikraščius buvo siūloma įvairūs "receptai" elgetų klausimu!..

RADO PUODĄ PINIGŲ

Garšviniai. Liepos mėn. 13 d. ūkininkai keliui taisyti kasė smėlį iš Garšvinų šilelio. Tame šilelyje yra du kalneliai. Bekasant Starkų k. ūkininko Sabo tarnaitei, iš kranto išsirito sutrūkęs molinis puodas su pinigais. Pinigų diametras 16—17 milimetrų, variniai. Ant kai kurių matyti 1666 metai. Vienoje pinigo pusėje matyti vytis ir pakraščiuose raidės D V G L ir I, ir tarp Vyties arklio kojų K ir P. Kitoj pinigo pusėj moteriška (o gal ir vyriška, aiškiai nematyti) ilgais plaukais galva ir neaiškios raidės. Ant kai kurių įskaitoma "Soli M. A." Kiti su viengalviais areliais ir sunkiai įskaitomu parašu "Polo." Pinigai, rodos, variniai ir labai nusidėvėję. Pinigus išsidalino ten dirbusieji.

PIŪTIS JAU PRISIARTINO

Rugiai piauti Prienų apylinkėje jau pradėta liepos 31 d. Daugumoje vietų dar visai nesunokę. Ūkininkai kalba, kad šiemet labai keisti metai. — daugumos rugiai tik vietomis išnokę, vietomis dar turi nokti minimum 6 dienas. Ūkininkai braidydami išnokusias vietas piauna.

Rugiai, nežiūrint, kad jie buvo sniego išlaužyti, atrodo gerai; kviečiai, miežiai, linai labai gražūs, prastesnės bulvės ir daržovės. Liepos 18 d., 19 d. Balbierišky, daugiau Jėzno, Stakliškių apylinkėje ledai pamušė.

IŠTREMTAS Į VARNIUS "RYTO" REDAKTORIUS

Eduardą Turauską, vyriausią "Ryto" redaktorių Kauno karo komendanto nutarimu kaipo pavojingą visuomenei asmenį išvežė į Varnių koncentracijos stovyklą dviem savaitėm. Stotyje jį palydėjo žmona su seseria, kun. M. Krupavičius. Dr. L. Bistras, kun. prof. Pr. Kuraitis, Dr. J. Urmanas, Dr. Leimonas, Agr. Valatka, p. Masiliūnas, studentų ir šiaip būrys.

[illegible] MOKYKLA

Balbieriškis. — [...] kis—viena gražesniųjų [Lie]tuvos vietų. Miestelis [...] statęs kairiame Nemuno krante, Nemuno ir Peršekės upelio santaikoje. Prieš karą čia buvo nemažas dvaras, kuris dabar išparceliuotas, o dvaro centre [...] Kat. Moterų D-ja 1926 [...] gė žemesniąją [...] ūkio mokyklą mergaitėms. Čia priimamos mergaitės, baigusios pradžios mokyklą, be kvotimų. Kitoms reikia laikyti kvotimai iš pradžios mokyklos kurso — šiemet kvotimai prasidės rugsėjo m. 15 d. Mokykloje dėstoma žemės ūkis, namų ruoša, gyvulininkystė, pienininkystė, bitininkystė, skalbimas, virimas, kepimas ir kiti specialūs dalykai. Taip pat praeinama ir bendro lavinimosi dalykai: tikyba, lietuvių kalba, aritmetika, pagrindinės pedagogikos žinios ir kit. Prie mokyklos yra bendrabutis, kur duodama visas išlaikymas už 50 litų mėnesiui. Mokykla turi žemės ir didelius daržus bei sodus, kur atliekami praktiški darbai. Mokslas tęsiasi 2 metus.

KAIP GINTIS NUO BADO

Laižuva. Šįmet pas mus dėl lietingo oro vargu buvo pasėti vasarojus, kas buvo pasėta, dirvoje ištvanėjo. Daug liko vasarojaus nepasėta, dabar, kad ir vėlu, sėja jį. Žieminiai javai atrodo vidutiniškai, o kviečiai tai ir visai geri. Tiktai šaltas ir lietingas oras trukdo rugiams žydėti. Kaip laike karo, žmonės susitikę kitos kalbos neturėdavo, kaip tiktai apie karą, taip dabar kalba apie gresiantį badą. Dabar kiek atšilo, dangus pragiedrėjo, dėl oro nebus bado, kiek vis užderės. Žmonės, bijodami bado dėl nederliaus, nemato, kad jų girtavimas tikrai jiems neša badą. Ką dar turi, tą prageria, kas užderės, rasit, jau senai žydui už degtinę pažadėtas, šitai iš kurios pusės gresia badas. Tad liaukitės gėrę, rašykitės į blaivybę, neištiks jus badas. Būsite viskuo pertekę.

AUTOMOBILIS IR MOTO[CIKLAS] [illegible]

Nutrūko motociklo vežimėlis. Motociklas susidūrė su automobiliu

Automobilis užvažiavo ant arklio

Resultate 4 asmens sunkiai sužeisti, sudaužyta automobilis, nulaužta arkliui kojos

Jau mes rašėme, kad vykdami mūsų motociklistai į Klaipėdą, motociklistų rungtynėsna, arti Klaipėdos apsidaužė į gelžkelio bauną.

Sekmadienį įvyko rungtynės. Už Klaipėdos arti Priekulės ties Vingininkų kaimu smarkiai važiuojant (110 kilom. per valandą atsikabino šalinis motociklo vežimėlis ir visu smarkumu puolė ravan, o motociklistas nuvažiavo. Gerai, kad toj vietoj ravas buvo negilus, tai vežimėlis iš ravo išvažiavo pievon ir apsivertė. Keleivis nenukentėjo.

Kitas lenktyniuotojas Kronertas iš Šilutės vežęs užpakaly, ant motociklo panelę Šukaitę iš Klaipėdos. Ties Nimerzace, plentu važiuodami, per užsisukimą smarkiai susidarė su priešais atvažiuojančiu automobilium. Lenktyniuotojai labai sunkiai sužeisti. Ypač Kronertas, kuriam sudaužyta galva ir kitos kūno dalys. Abu padėti ligoninėn. Motociklas visai sudaužytas.

Tą pat sekmadienį Pagėgių apskr. viršininko įstaigos vizų ir svetimšalių reikalų vedėjas p. Adomaitis smarkiai važiavo automobiliu nuo Vilkiškių link Pagėgių ir privažiavo ūkininką, kuris vedėsi arklį. Arklys pasibaidęs pataikė po automobiliu. Šoferis norėjo vietoj automobilį sulaikyti, bet nepasisekė, apsivertė ravan. Automobilis sudaužytas, savininkas p. Adomaitis ir šoferis sunkiai sužeisti; arkliui nulaužta kojos.

Kaunas. Pulk. leit. Grudzinskis kariuomenės tiekimo viršininkas Prezidento aktu atleistas atsargon. Laikinai tiekimo viršininko pareigas pavesta eiti pulk. Sutkui.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVANORIŲ PADĖKA RACIN'O LIETUVIŲ KOLONIJAI

Mūsų broliai amerikiečiai, Racino lietuvių kolonijos, per P. Lietuvos Konsulą Čikagoje, paaukavo Lietuvos kariuomenės savanorių sąjungai 32 dol. 50 ct. kurie buvo prisiųsti sąjungos pirmininko J. Čapliko vardu.

Mes, Lietuvos kariuomenės savanoriai, siunčiame Racino lietuviams aukuotojams didžiausią savo padėką. Ši brangi auka ne tik medžiagiškai parėmė, bet ir dvasiniai. Ji parodė, kad mūsų užjūrių broliai, tiek daug padėję mums 1918—20 met. kovojant už Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę dar ir šiandien mus nepamiršo ir paremia mus jau susiorganizavusius į savo sąjungą, kurios tikslas tarnauti ne kuriai nors partijai, bet brangiai tėvynei, stovint jos sargyboje ir laukiant valandos, kada galėsime eiti į Vilnių, šį vaduoti iš plėšriojo lenkų aro nagų.

Be to, prie progos pranešame, kad kuris brolių amerikiečių norėtų susirašinėti su mūsų sąjunga, prašome rašyti ne kurio nors asmens vardu, bet tiesiog sąjungai šiuo adresu: *"Lietuvos Kariuomenės Savanorių Sąjunga, Kaunas."*

Lietuvos Kariuomenės Savanorių Sąjungos

Pirm. *Kazys Matulevičius*

Sekretorius *Stasys Butkus*

ŠVIETIMO MINISTERIJA UŽDARĖ VID. MOKYKLĄ

Naumiestis (Šakių apsk.) 1928 VIII. 4 d. atėjau pas Vidur. mokyklos p. Direktorių sužinoti apie Naumiesčio vidurinės mokyklos likimą ir štai ką pasakė: esą gauta iš Švietimo Ministerijos raštas, liepęs vidur. mokyklos visas mokslo priemones perduoti Mariampolės gimnazijai, mokykla gi likviduojama.

Apsiverkiau išėjęs. Leidžiu į mokslą 2 dukreles. Vietos inteligentija sunkiomis pastangomis įkūrė tą mokyklą, įsigijo už 45,000 litų mūro namą su dideliu plečiumi ir 34x10 metrų mūro galimiems mokslo darbams patalpą ir šiandie šv. ministerija mokyklą likviduoja. Tokioje gražioje Zanavykų dviejų upių Širvintos ir Šešupės santakos apylinkėje esančiame, gana švariame, kitados apskrities mieste Naumiestyje atimama tas mažas apšvietos židinėlis. Kad atsikeltų iš Naumiesčio kapų a. a. Dr. Vincas Kudirka, verktų į Naumiestį iš "aukšto kalnelio" žiūrėdamas, nelyginant kaip Kristus į Jeruzalę. — Palikti V. Kudirkos numylėtą miestą be vidur. mokyklos nėra suprantama, kur Vilniui Vad. S-ga nori įtaisyti V. Kudirkos buveinėje (ją pirma atpirkus) tautos muziejų. Nejaugi to mokslo yra perdaug Lietuvoje? Nepatinka vidurinė mokykla, prašome duoti kitokio tipo mokyklą, pav., ūkiškai techniška mokyklą, bet visai panaikinti ten, kur yra namas, fizikos kabinetas, knygynas ir kit. mokslo priemonės, yra dideliausia skriauda.

SUSIDŪRĖ AUTOMOBILIUS SU DVIRAČIU

Pereitą savaitę Klaipėdoj važiuodamas su dviračiu Salantų pirklys Zalemanas susidūrė su Krauso automobiliu, kuriame važiavo pats fabriko savininkas. Automobilis dviratininką smarkiai sužeidė.

Nukentėjusis tuoj buvo nugabentas su automobiliu į miesto ligoninę, kur jam buvo suteikta greitoji pagalba. Tačiau sužeistasis, neatgavęs sąmonės, mirė.

SUDEGĖ 13 ŪKININKŲ TROBESIAI

Guobiniai (Višn. valsč.). Liepos mėn. 19 d. apie 12 v. Guobinių kaime Višniavos valsč. nuo perkūnijos trenkimo sudegė 13 to kaimo ūkininkų trobesiai, dalis gyvulių ir visas kitas inventorius.

Nuostolių padaryta apie 500,700 lt.

Dotnuva. — Šiomis dienomis Dotnuvos akademiją aplankė žinomas Filipinų Universiteto zoologijos ir fiziologijos prof. Šivickis. P. Šivickis, kiek pabuvojęs savo tėviškėje Lietuvoje, pakeliui žada sustoti Vokietijoje ir Čekoslovakijoj. P. Šivickis yra parašęs keletą mokslo veikalų, tik ne lietuvių kalba. Jis žymiomis aukomis yra parėmęs mūsų [...]kę gamtos tyrimo stotį.

CHICAGOS ŽINIOS

IR BRIDGEPORTIEČIAI ĮSIJUDINA

Chicagos garsusis Bridgeportas, tai šio miesto ir apylinkių širdis. Čia, turbūt, daugiausia lietuvių gyvena, daugiausia draugijų esame ir lietuviški bizniai čia koncentruojasi. Mat, seniausia kolonjia, pirmiausia parapija. Lietuviai Bridgeporte turi didelių ir gražių įstaigų: bankas, spulkas, auditorija, teatrus. Žodžiu — Bridgeportas daugiau yra lietuviškas negu Kauno Laisvės aleja.

Turint gražią bažnyčią, mokyklą, auditorijas, bankus, spulkas, teatrus ir visą eilę kitų įstaigų bridgeportiečiai nemažai rūpinasi, kad lietuviai ir savo ligoninę turėtų. Jie gana su dideliu susidomėjimu seka Šv. Kryžiaus lietuvių ligoninės statybos eigą. Skelbiant ligoninės baigimui vajų, lietuviai sujudo.

Pracitą penktadienį, šv. Jurgio par. salėje, buvo draugijų valdybų susirinkimas, kuriame dalyvavo gana didokas veikėjų būrelis. Žinoma, galėjo būti daugiau, bet įvairios aplinkybės kai kurių draugijų valdybas sutrukdė ateiti.

Susirinkimą vedė p. J. Garuckas, Labdaringosios Sąjungos skyriaus pirm., sekretoriavo p-ni E. Lauer.

Šv. Kryžiaus ligoninės vajaus ir pašventinimo reikalais kalbėjo p. L. Šimutis, p. Sekleckis ir kiti. Susirinkime dalyvavo ir vietinis vikaras gerb. kun. Šaulinskas.

Pasitarus apie šį svarbų reikalą, vienbalsiai nutarta sudaryti laikiną skyriaus valdybą. Į valdybą laikinai įėjo p. B. Sekleckis pirmininku, p-ni E. Lauer sekretorium, p. J. Garuckas iždininku.

Aukų rinkėjų komisijon įėjo: p-ni Ona Klimanskienė, p. J. Rimutis ir p. Pr. Gudas.

Šiame darbe žadėjo tampriai kooperuoti p. T. Aleliūnas, p. P. Kilevičius, p. J. Dimša ir visa eilė kitų. Žinomi draugijų veikėjai: p. B. Butkus, p. T. Janulis į šį susirinkimą neturėjo laiko atvykti. Jis įėjo į Centralę Draugijų komisiją.

Kaip greit draugijos laikys susirinkimus ir nutars eiti į talką, bus sušaukta jau išrinktų atstovų susirinkimas ir sudarytasai skyrius naujai perorganizuotas.

Smagu yra pažymėti, kad čia visur palankiai atsinešama į ligoninės vajaus darbą ir rodoma stipraus palinkimo dalyvauti pašventinimo iškilmėse.

Netenka abejoti, kad tuomet, kad bridgeportiečiai lietuviai pilnai įsijudins, nelengva bus kitoms kolonijoms darbe lenktyniuoti.

Rep.

DAR VIENAS PULKAS SUSIORGANIZAVO

West Pullman, Ill. Ir dar vienas ligoninės vajaus pulkas susiorganizavo ir ruošiasi prie didelio darbo.

Trečiadienio vakare čia buvo sušauktas draugijų valdybų susirinkimas, kuriame gana plačiai pasitarta del Šv. Kryžiaus Lietuvių ligoninės rinkliavos ir pašventinimo. Atvykęs iš Chicagos vajaus vedėjas p. L. Šimutis trumpai pakalbėjo apie tą reikalą, del kurio šis susirinkimas buvo sušauktas. Reikalas, pasirodė, visiems buvo aiškus West Pullmaniečiai nei nemanė nuo kitų kolonijų atsilikti taip svarbiam darbe. Jie jau yra įpratę vienybėje darbuotis tautinėje ir visuomeninėje dirvoje. Ypač labdarybės darbai jiems yra arti prie širdies.

Be ilgų kalbų ir diskusijų nutarta ir West Pullmane sudaryti vajaus skyrių. Į skyriaus valdybą vienbalsiai išrinkta šie draugijų veikėjai: p. Kazimieras Alvinskas pirmininku, p. Jonas Andriuška sekretorium ir p. Adomas Šliužas iždininku.

Sudaryta ir aukų rinkėjų komisija, į kurią įėjo p. Kazimieras Venckus ir p. Jonas Kiaurakis.

Ligoninės pašventinimo reikalais rūpintis apsiėmė skyriaus valdyba. Jei bus reikalinga, kitame susirinkime bus sudaryta tam tikra komisija.

Smagu yra pastebėti, kad West Pullmano veikėjai ypatingu pasiryžimu ruošiasi prie to darbo, kuris yra mums lietuviams ir reikalingas ir labai svarbus.

Rep.

IŠVEŽTA 1,705 GYVULIAI VOKIETIJON

Per pirmąjį šių metų pusmetį, pro Panemunės muitinę iš Klaipėdos krašto išvežta Vokietijon: raguočių — 403, veršių — 893, kiaulių — 336 ir avių — 73. Iš viso 1,705.

Piliečiai Patvirtina Robert M. Leach ant Leiten.-Gubernatoriaus

Daugiau kaip penkiolika tukstančių balsuotojų pasirašė po nominacijos popieriais ant Robert M. Leach kandidaturos į Republikonų nominaciją ant Lieutenant-Gubernatoriaus urėdo.

Komitetai [...] darbų, tveriasi po visą [...], kad išgrainti jo kandidatūrą.

Ponas Leach yra labai pasekmingoj padėty, nes jo platūs biznio reikalai verčia jį susidurti su kiekvienu miestu ir kaimu Valstijoje.

Ponas Leach yra labai populiarus Amerikos Legionierių tarpe, [...] ir Masonų tarpe jis turi [...]. Jis pažįsta žmones ir [...].

[...] Pečių Foundrėje Tauntone, [...] jo santikiai su darbininkais buvo ir yra tokie nuoširdūs, kad tenai nėra buvę jokių streikų nė kitokių neramumų per daugiau kaip 30 metų stipraus susivienijimo su amatų unija.

Pono Leach draugai tiki, kad jis laimės Republikonų Nominaciją į Lieutenant-Gubernatoriaus vietą su didele pirmenybe. Jie jaučia, kad jis yra [...] tinkamiausias iš visų kandidatų. Jojo rekordas nuvelkimų biznyje, jo kilimas nuo pastumtinų pa[...]

MOKSLAS, MALDA, TIKĖJIMAS IR LAIMĖ

Vokietijos mieste Gaetzenhain antroje devynioliktojo amžiaus pusėje gyveno protestonų pastorius Siegmuntas Henrici. Šis buvo labai mokytas vyras. Betyrinėdamas protestonų tikėjimą, jis ėmė labai abejoti jo teisingumu. Juo labiau jis tą tikėjimą tyrinėjo, juo labiau jam rodės, jog protestantizmas yra klaidingas.

Tai pastatė pastorių į labai sunkų padėjimą. Kaipo pastorius, jis turėjo tą protestonų tikėjimą skelbti savo parapijiečiams. Kaipo žmogus, jis buvo labai doras. Žinodamas, kad protestonų tikėjimas yra neteisingas, jis nebedrįso jokiu būdu žmonėms jį skelbti ir juos klaidinti. Tokiu būdu pastoriaus pareigos galų gale jam pasidarė nebepakeliamos.

Būdamas tokiame neramume, jis ėmė kitur teisybės ieškoti. Ypatingai jis atkreipė savo atidą į katalikų tikėjimą, apie kurį jam buvo prikalbėta nuo pat mažatvės tiek paniekinimų ir išjuokimų. Juo labiau jis įsigilino į katalikų Bažnyčios mokslą, juo neteisingi jam rodės daromieji katalikams prikaišiojimai.

Taip tyrinėpo jis ilgus metus ir galų gale priėjo prie to įsitikinimo, kad Kristaus nustatytasis tikėjimas yra tas, kurio prisilaiko katalikai, kad katalikų tikėjimas vienas pats tėra tikras.

Nors ir buvo įsitikrinęs, kad katalikystė viena tėra teisinga, tačiau savo tikėjimo jis vis dar nenorėjo mainyti. Labiausiai bijojo, ką pasakys už tikėjimo mainymą žmonės, o ypač jo draugai.

Taip besvyruodamas tikėjime, pastorius Siegmund smarkiai susirgo. Liga nuolat ėjo smarkyn, jo gyvybė bekybojo lyg ant plauko pakabinta. Prie jo lovos verkė aimanavo jo motina senutė. Gydytojai neberodė vilties.

Gulėdamas mirties patale, pastorius atsiminė, jog Marija yra nusidėjėlių užtarėja. Tai atsiminęs, ligonis pirmą kartą savo amžiuje ima karštai melstis į Dievo Motiną, kalba "Sveika Marija."

Ta kartša malda ligonį suramino. Tas nusiraminimas nemažai padėjo ir ligos smarkumą nugalėti. Pamažu ligonis pradėjo eiti sveikyn. Tuo tarpu jo sąžinė, ligos skausmams sumažėjus, vėl ėmė jį griaužti ir tartum verste vertė atsisakyti nuo klaidų ir priimti tikrąjį katalikų tikėjimą. Nebežinodamas, ką bedaryti, pastorius ėmė karštai melstis į Mariją, kad ji parodytų, ką reikią daryti.

Jo senutė motina protestantė, matydama savo sūnų pastorių taip karštai rožančių kalbant, ir pati nieko kito nebemąstydama, ėmė kartu su juo rožančių kalbėti. Taip jiems besimeldžiant, pastoriaus širdyje lyg kokie ledai tirpo, ir galų gale jis pasiryžo tapti kataliku.

Ražančių kalbėti pabaigus, jis pasakė savo motinai, kad nori atsisakyti nuo pastoriaus vietos ir tapti kataliku. Seniukė iš pradžios nustebo, bet paskiau jam pritarė ir džiaugės tokiu sūnaus pasiketinimu.

Šv. Kryžiaus Paaukštinimo dienoje, pastorius Siegmundas sakė savo parapijiečiams paskutinį pamokslą. Pamokslas buvo labai graudingas. Per pamokslą pastorius aiškino žmonėms, del ko jis nebegali ilgiau būti protestonu, kokiu būdu jis atrado teisybę, ir kokios priežastys jį verčia išsižadėti klaidingo protestantizmo ir tapti kataliku.

Parapijiečiai labai jį mylėjo. Išgirdę tokį pamokslą ėmė verkti. Po pamokslo apstojo savo mylimąjį pastorių ir, verkdami, maldavo pasilikti visados jų ganytoju, žadėdami klausyti jo, viskiek kokį mokslą jiems jis aiškins.

Nors ir labai buvo sugraudintas tais savo parapijiečių prašymais, tačiau sutikti jis negalėjo. Atsisveikinęs su buvusiais savo parapijiečiais, pastorius Siegmund Henrici iškeliavo su savo motina į Meainzo miestą. Čia jis išsižadėjo protestantizmo ir tapo kataliku.

Kataliku palikęs, jis įstojo į seminariją ir neilgai trukus buvo išvęstas į kunigus. Vyskupas jį paskyrė į klebonus į miestą Lorzheim. Savo darbais ir savo dievobaimingu gyvenimu jis užsipelnė didžiausią parapijiečių pagarbą ir meilę.

Tą dieną, kada jis tapo kataliku, buvusis pastorius laikė laimingiausia. Nuo to laiko dingo sąžinės neramumai, o nepaprastas linksmumas nuolat gaivino kitados suvargusią ir sugriaužtą jo širdį.

Štai kaip tikras mokslas, sujungtas su malda, atvedė Siegmundą Henrici į katalikų tikėjimą ir suteikė jam laimę.

"Teisybės Keliais"

SVETIMŠALIŲ SKAIČIUS LIETUVOJE

Liepos mėn. 1 d. Lietuvoj svetimšalių buvo 15,935. Juos galima paskirstyti šitaip: darbininkų — 4,882, amatininkų — 2,043, žemdirbių — 1,262, pirklių — 692 ir likę kiti įvairiausių amatų ir profesijų žmonės. Statistika parodo, kad dar palyginamai daug svetimšalių tarnauja valstybinėse įstaigose — 200, nors sulyginus su birželio mėnesio 1 dienos statistika, jų skaičius — 350 žmonių — sumažėjo.

Daugiausia svetimšalių yra iš Vokietijos — 728, po jos skaičiaus didumu eina be pilietybės — 717, Vokietijos optantų buvo 364, iš Latvijos — 84, Čekoslovakijos — 22, Šveicarijos—21, SSSR —15, Amerikos Jung. Valst. — 13, tuo tarpu iš Brazilijos, Norvegijos ir Graikijos tik po 1. Svetimšalių skaičius Lietuvoj kas mėnesį didėja. Birželio mėn. 1 dieną jų skaičius buvo 15,618, o liepos mėn. 1 d. jų padidėjo 317 žmonių.

Piktam dalies nėra.

Per žmones — į žmones, per aniolus — į dangų.

NĖRA KITO TIESESNIO KELIO Į LIETUVĄ

ARBA IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ KAIP PER

KLAIPĖDĄ

— ANT —

BALTIC AMERIKOS LINIJOS

Važiavimas su vienu iš B. A. L. Laivų per Klaipėdą prie dabartinių aplinkybių yra malonus ir visai keleivių nevargina.

KODEL LIETUVIAI VAŽIUOJA ANT ŠIOS LINIJOS?

1) Nepertraukiama kelionė iš porto į portą
2) Nereikia trankytis geležinkeliais po svetimas šalis
3) Lietuviškai galima susikalbėti su laivo aptarnautojais
4) Geras valgis ir mandagus, patarnavimas
5) Kasdieną judami paveikslai ir koncertai
6) Išpildomi laivo orkestros, įvairūs žaislai, šokiai ir t. t.

KAINOS IŠ KAUNO
Trečia Klesa
$125
Valdžios Taksai Ekstra

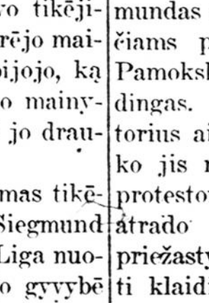

KAINOS Į KLAIPĖDĄ
Trečia Klesa $107
Į abi pusi...$181
Turistine 3 klesa (arba buvusia II klesa) $122.00
Į abi pusi.. 203.50

IŠPLAUKIMAI LAIVŲ IŠ NEW YORK'O:

"POLONIA" ..... Rugsėjo 8-tą
"LITUANIA" ..... Rugsėjo 18-tą

Su Įvairioms Žinioms Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę

BALTIC AMERICA LINE

8 BRIDGE STREET, Union Trust Bldg., 315 So. Dearborn Street — NEW YORK, N. Y., Pittsburgh, Pa., Chicago, Illinois

I IR IŠ
LIETUVOS
Per BREMENĄ
Didžiausiu ir Greičiausiu Vokiečių Garlaiviu
COLUMBUS
arba kitais šios linijos laivais
Tik 8 dienos vandeniu
Puikūs 3-čios klesos kambariai—tik miegamieji
Pas bile vietinį agentą arba 65 STATE ST., BOSTON
NORTH GERMAN LLOYD

KUN. DR. PETRAS KAŠČIUKAS
Philadelphijos, Pa. prie šv. Kazimiero parapijos būnanti nariai šv. Kazimiero Spaudos Draugijos, kurios Kun. Dr. Kasčiukas buvo generaliu Atstovu, sužinoję, kad Jis jau įgyjo Ryme laipsnį Daktaro Teisių Bažnyčios, yra labai nudžiugę ir siunčia jam linkėjimus.

Katalikams Naujienos

NAUJAS KATALIKŲ DARBININKŲ INTERNACIONALAS

Liepos 16 dieną susirinko Kelne per 400 atstovų katalikų darbininkų sąjungų iš įvairių kraštų. Išklausęs tris pagrindinius referatus: "Luominių sąjungų esmė," "Darbininkų klasė ekonominiame ir socialiame dabarties gyvenime katalikiškosios gyvenimo filosofijos šviesoje" ir "Darbo atlyginimas šių dienų ekonominiame ir socialiniame gyvenime katalikų pasaulėžvalgos šviesoje." Suvažiavimas vienbalsiai nutarė 17-VII įkurti katalikų darbininkų internacionalą. To internacionalo buveinė pasirinkta Utrechtas, Golandijos miestas. Pirmas internacionalo prezidentas dr. Joos, vokiečių parlamento Centro atstovas. Pirmoje manifestacijoje po šio internacionalo įkūrimo, įvykusioje didžiuliai miniai dalyvaujant liko Dr. Joos. Paskelbti to internacionalo dėsniai: Katalikų darbininkų internacionalas niekad nepripažins, kad žmogus ūkiškame gyvenime tėra įrankis be savos vertės. Ji reikalauja visuomenės nuostatų pramonės įstaigoms ir šiaip darbo įstaigoms kontroliuoti, sudaromą atstovybių viešosios teisės pagrindais paritetiškumo principu pramonėje ir prekyboje bei kartelinių kontrolės organų organizuotajai ekonomijai kontroliuoti; tarpusavį darbininkų solidarumą; reikalauja pakelti rankpelnių moralę vertę ir garbingumą visuose gyvenimo reiškiniuose ir krikščioniškai atjaučiamos demokratijos. Giliausiu įsitikinimu tas judėjimas remiasi katalikiškosios krikščionybės pasaulėžvalga.

To naujo katalikų darbininkų internacionalo įkūrimas yra reikšmingas. Jojo programos principiniuose pagrinduose randame visus tris krikščioniškosios demokratybės, jau Leono XIII Graves de communi encyklikoje nurodytus dėsnius: susirūpinimas darbo žmonių materiale ir morale gerove, demokratybe, kaipo krikščioniškosios visuotinos, taigi luominio šališkumo nepakenčiančios visiems lygios meilės taikymas ir katalikų Bažnyčios mokslas, kaipo tikrosios krikščionybės pamatas. Reikia tik palinkėti, kad tas internacionalas klestėdamas apimtų vis didesnes mases ir prisidėtų prie vienintėliai galimo ir tikro socialio klausimo išsprendimo, Kristaus mokslo nurodonųjų principų dvasioje sprendimo.

Kauno "Vienybė"

LIBERALIZMAS IR KATALIKŲ TIKĖJIMAS

Šveicarijoj per pastaruosius rinkimus katalikų konservatoriai ėmė varyti smarkią akciją prieš liberalizmą. Liberalų spauda šį katalikų puolimą palaikė netinkamu ir neteisingu, nes liberalizmas nesąs priešingas katalikų įsitikinimams. Ypač jiems esą nesuprantama katalikų dvasininkų kova. Liberalų spaudai atsakydamas Lucerno laikraštis "Vaterland" (tėvynė) nurodo pavyzdį, kaip liberalizmas žudo tikėjimą ištisose šeimose. Jis nupasakoja vieno asmens istoriją, kuris, pradžioj buvo praktikuojantis katalikas, o vėliau vedė protestantę, tačiau gyveno katalikiškai: palaikė katalikų įstaigas bei dvasinius reikalus. Vėliau tas žmogus prisidėjo prie liberalų partijos, nes ta geriau atstovavo jo ekonominius reikalus. Taip pamažu jis įsitraukė į liberalų idėjų ratą. Jo vaikai tapo protestantais, o kiti jo giminaičiai bei broliai — seserys pasidavė jo liberalinei įtakai. Giminė, kuriai jis priklausė, per pirmas dvi kartas turėjo 79 žmones. Iš jų per maždaug 50 metų, 37 tapo protestantais, 10 be jokio tikėjimo ir tik 32 liko ištikimi katalikai. Tokiu būdu liberalizmas atplėšė iš Katalikų Bažnyčios apie pusę visų tos giminės narių.

Laikraštis drauge patiekia ir priešingą pavyzdį. Vieno konservatyvaus valdininko, bendrai laiko su pirmuoju, liko 9 vaikai. Penki šių liko nevedę. Iš šios šeimos per pirmąsias dvi kartas buvo 29 žmonės ir iš jų tik vienas atsitraukė nuo tikėjimo.

"Ūkininkas"

Šeimininkėms Patarimai

RAUGYTI AGURKAI

Pirmiausia pasiriuk keturių galionų puodynę, lygiais šonais ir be uždangalo. Nevartok puodynę su siauru kaklu.

Puodynės dugne įdėk eilę krapų ir pusę uncijos kvepiančių šaknelių (spieces) ir įdėk ant tų vieno didumo agurkų iki dviejų arba trijų colių nuo viršaus. Ant to uždėk kitą eilę krapų ir pusę uncijos kvepiančių šaknelių. Ir jeigu galima gaut ant tų dėk vieną eilę vynuogių lapų. Ant dugno ir galima dėti vynuogių lapus. Daryk sūrymą iš vieno svaro druskos, trijų ketvirtdalių kvortos acto ir 10 kvortų vandens, uždengti reikia su lenta arba torielka ant kurios akmuo uždėtas. Jeigu agurkai įdėti puodynėj tinkamam šilumos laipsnyje vertėtų į dešimts dienų aprūgti. Reikia su šaukštu nuimti putas kuomet pasirodo. Agurkus galima po tam įdėti į bonkas ir gerai užlipdyti, arba sušildyto parafino ant neuždengtos puodynės viršaus. *F. L. I. S.*

RŪGŠČIOS SMETONOS SALOTOMS DAŽALAS

Geras salotoms dažalas, jeigu nemėgsti aliejaus, gali būti padarytas iš rūgščios smetonos. Vartojant.

½ šaukštuko muštardos
½ šaukštuko druskos
¼ šaukštuko paprikos
½ šaukštuko cukraus
1 kiaušinį
¼ puoduko acto
1 puoduką rūgščios smetonos.

Suplak kiaušinį, pakol lengvas, įdėk kitus mišinius, ir virk dvigubuotame puode, tankiai maišant pakol sutirštės. Atimk nuo pečiaus ir gerai suplak. Jeigu tinkamai išvirta kuomet atvėsintas bus tirštas. Jeigu per daug virintas, pirm negu atvėstant perkošk. *F. L. I. S.*

ITALIŠKAI KEPTOS RYŽĖS

Sumaišyk keturis puodukus virintų ryžių su trimi ketvirtdaliais puoduko supiaustyto sūrio, pusę puoduko sukapoto pimento, 1½ puoduko tomačių sunkos, 2 šaukštuku druskos ir aštuntą dalį šaukštuko pipirų, ir ipilk į kepamą torielką. Įdėjus viską į torielką ant viršaus užpilk tomates nuo kurių sunka numieruota. Kept per 20 minutų vidutiniškame pečiuje ir ant stalo dėk karštus. *F. L. I. S.*

SMETONUOTI KOPŪSTAI

Kopūstai, kaip tankiai girdime, yra viena iš naudingiausių daržovių, nes galima įvairiais būdais vartoti, keptus ir žalius, salotoms ir kaipo daržovę. Jeigu tinkamai iškepti arba žali vartojami turi savaimi naudingus vitaminus. "Dviejų-minutų kopūstai" yra tinkamas būdas pagaminti šitą daržovę — vartok

1 kvortą kopūstų, smulkiai supiaustyt,
1 pantę karšto pieno,
Pusę šaukštuko druskos,
1½ šaukštuko cukraus, jeigu pageidaujama,
1 šaukštą miltų,
1 šaukštą sviesto,
1 puoduką smetonos.

Įdėk smulkiai sukapotus kopūstus į karštą pieną, kuriame įdėta druska ir cukrus (jeigu pageidaujame) ir tegul per dviejas minutas paverda. Maišyk kad prie puodo nepriliptų. Sumaišyk sviestą su miltais, pilk smetoną, ir tame mišinyje dėk karštus kopūstus, virk pakol sutirštės. Kopūstai netur visiškai suminkštėti. *FLIS.*

PADĖKA

Baigusi Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos pavestą man misiją Amerikoje ir laimingai rįžusi į Tėvynę, dideliu džiaugsmu atsimindama Amerikos lietuvių parodytąjį mano darbui palankumą ir tą vaišingumą, kurį jie taip ypatingai gražiai moka pareikšt ir kuris suteikė tiek daug garbės mano atstovaujamai organizacijai, o man pačiai didelio malonumo, savo mintimis ir širdimi grįžtu į didingą Amerikos šalį pasakyt gražiausią ir giliausią savo ačiū.

Niekuomet neužmiršiu Jūsų, brangūs Tautiečiai, užuojautos Tėvynės reikalams ir malonaus priėmimo!

Lietuvių Rymo Katalikių Moterų Sąjungos Centro Valdyba, apskričių ir kuopų Valdybos ir kitos organizacijos veiklumu, darbo tvarkumu, gražiu susiklausymu įspaudė man didelės pagarbos jausmą. Tik jų širdingoje globoje galėjau tesėt savo atsakomingą ir man nepriprastą darbą. Su dideliu dėkingumu atmenu paramą Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos ir didelio pasišventimo idėjinį darbą jos sekretoriaus pono Krušinsko, kuris taip rūpestingai ir tiksliai tvarkė kolonijų lankymo maršrutą, maloniai rūpinosi kelionės tikslumu nuo pat išlipimo iš laivo atplaukus į Ameriką iki išplaukiant atgal.

Daug dėkingumo priguli gerbiamiems lietuvių katalikų parapijų klebonams ir lietuvių laikraščių redakcijoms, nes jie teikėsi maloniai suartint mane su Amerikos lietuvių visuomene.

Su dideliu malonumu atsimenu garbingų tautiečių namus, kur radau ne tik malonią pastogią ilesniam laikui, bet taip pat nepaprastai širdingo svetingumo ir rūpestingos lobos.

Negaliu čia paminėt vardais visus garbius Tautietes ir Tautiečius, suteikusius įvairiausios paramos mano kelionėje ar pagerbusius mano atstovaujamąją organizaciją savo dalyvavimu įvairiuose suėjimuose del mano lankymosi kolonijose ir išleistuvėse, bet visa širdim dėkoju jiems visiems ir linkiu, kad Aukščiausis laimintų visus jų darbus.

Pr. Pikčilingienė

P. S. Jei kas gerbiamų Tautiečių malonėtų kreiptis L. K. Moterų Draugijos reikalais arba del mano kelionės po Ameriką, tai prašau rašyti arba į Liet. Katalikių Moterų Draugiją, Kaunas, Mickevičiaus g., 28 arba man — Kaunas, Daukanto g. 5.

Pr. P.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

By

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879"

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918"

SUBSCRIPTION RATES:

Domestic yearly $4.50
Foreign yearly $5.50
Domestic once per week yearly..$2.50
Foreign once per week yearly....$3.00

PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje metams $4.50
Užsieny metams $5.50
Viena kart savaitėje metams....$2.50
Užsieny vieną kart savaitėje met. $3.00

"DARBININKAS"

366 West Broadway South Boston, Mass.

Telephone South Boston 0620

KELLOGO PRIEŠKARINĖS SUTARTYS

Sakoma, jog nėra tokio blogo, iš kurio nors retkarčiais nebūtų kas gera. Taigi ir sovietai kai kuomet padaro naudingą darbą. Tenka pripažinti, kad šį sykį sovietų valdžia teisingai sukritikavo Kellogo įpirštąsias sutartis.

Įdomi šių sutarčių istorija. Tulas apsukrus *Associated Press* korespondentas sumanė gauti iš Briando "laišką" į Jungtinių Valstijų piliečius J. Valstijų įstojimo į didįjį karą sukaktuvėse. Po kelių bandymų jam pasisekė gauti "laišką" sukaktuvių išvakarėse ir ant rytojaus jis tapo paskelbtas Amerikos spaudoj. Tarp kitko Brianas reiškė savo laiške pageidavimo, kad taika visuomet viešpatautų tarp J. Valstijų ir Prancūzijos. Ne tik Amerikos, bet ir Europos spauda plačiai atsiliepė į laišką. Spėjama, kad šis Briando laiškas pakišo Kellogui mintį formaliai užproponuoti Prancūzijai padaryti su J. Valstijomis "amžinos taikos" sutartį. Prasidėjo derybos tarp diplomatų. Kiek vėliau toks pat pasiūlymas padaryta ir kelioms kitoms didžiosioms valstybėms. Dar vėliau įtraukta ir mažesnių valstybių. Galų gale, kai jau visos derybos buvo pabaigtos, pasiūlyta ir sovietų valdžiai prisidėti prie prieškarinės Kellogo sutarties. Sovietų valdžia prisidėjo ir pasirašė sutartį, bet sykiu aštriai ją sukritikavo ir atrodo, kad sukritikavo teisingai.

Visupirma, didžiosios valstybės, kaip Anglija ir Prancūzija, rezervavo sau teisę kariauti del tam tikrų neaiškiai,—labai "diplomatiškai" — nurodytų priežasčių. Žinoma jos pačios sau pasilieka teisę spręsti, ar karas bus pamatuotas ar ne. Bet kam nėra žinoma, kad kiekviena kariaujančioji pusė visuomet savę teisina ir kaltina priešą. Pav. didžiojo karo metu kiekviena tauta skelbė pasauliui, kad ji "ginasi" ir kitos ją "puola." Tą darė vokiečiai, austrai, turkai ir bulgarai lygiai kaip ir anglai, prancūzai ir visi kiti talkininkai. Visai teisingai pastebėjo Litvinovas savo notoje, kad "jos išmintys sutarty yra labai neaiškiai suformuluotos ir neduoda jokios garantijos prieš kad ir neteisingiausį karą.

Lygiai teisingai Litvinovas pastebėjo, kad yra nelogiga daryti prieškarines sutartis ir nė žodžiu neužsiminti apie nusiginklavimą. Ir ištikrųjų, kam tie ginklai, jei sutarta nekariauti? Bet tas faktas, kad įvairios valstybės ginkluojasi su dar didesniu įtempimu, parodo, kad jų valdžios nedaug tesitiki iš tik ką pasirašytos sutarties.

Kellogo prieškarinė sutartis mažai teturi vertės kaipo karų stabdytoja, bet yra nemažos vertės kaipo pasaulio opinijos išjudintoja, ypač saryšy su sovietų kritika. Jei Kellogo sutartį kritikuoja Williamstown'e koks profesorius, mažai kas tegirdi jo balsą; bet kuomet tokį pat kritikos žodį taria didžiulės valstybės valdžia, pasaulis negali neišgirsti jos žodžio. Sovietų kritika tuo ir bus naudinga, kad priminė pasauliui, kad Kellogo sutartys karų neprašalins, kad pasaulio opinija neprivalo pasiduoti iliuzijoms ir privalo budėti ir toliau, nes ištikrųjų neprileisti prie karų gali ne sukti diplomatai, bet viešoji pasaulio opinija.

Europos karas 1935-40 metais?

"Atlantic Monthly" tilpo įdomus buvusio Italijos premjero, Francesco Nitti, straipsnis, kuriame jis spėlioja apie būsimąjį didįjį Europos karą. Jo matymu dabar niekas nenoris karo, bet karas esąs galimas maždaug apie 1935 metus, ar kiek vėliau ir štai del kokių priežasčių:

Pergalėtojai, ypač atstatydami seniau pavergtąsias valstybes davė joms perdidelias teritorijas, tuo pačiu suskaldydami kitas tautas ir pavergdami jų dalis. Pavergtieji visuomet linko prie laisvojo tautos kamieno ir kilančios iš to tarptautinės neapykantos bus karo pavojum. Pav. Vokietija niekuomet neišsižadės taip vadinamojo koridoriaus; persekiojamieji Rumunijoje vengrai bus neapykantos tarp Rumunijos ir Vengrijos priežastimi; Vilnius stovės tarp Lietuvos ir Lenkijos ir tt.

Antra būsimojo karo priežastis, tai Europos diktatoriai. Nitti'es nuomone diktatoriams jau ir dabar nekaip tesiseka ir jų valdomos valstybės žengia ne pirmyn, bet atgal. Tuotarpu piliečiai to nemato ačiū diktatūrai ir cenzūrai, bet ilgai to nebus galima nuo jų paslėpti. Nežiūrint cenzūros ir žodžio laisvės varžymo, piliečiai už kelių metų pajaus ant savo kailio, kad diktatoriai daug žadėjo, bet mažai teištesėjo, ir atsiras pavojaus revolucijos prieš diktatorius. Kaip visuomet, taip ir dabar diktatoriai ieškos išsigelbėjimo kare su svetima valstybe. Tuos išvedžiojimus Nitti taiko, žinoma, į Mussolini.

Toliau Nitti sako, kad apie 1935 metus bus daugiau tokių, kuriems neteko ragauti buvusiojo karo baisenybių ir kurie todel greičiau pritars būsimam karui; valstybės, dabar beginklės, bus pusėtinai apsiginklavusios ir todel drąsiau ieškos senųjų skriaudų atitaisymo.

Nitti'es supratimu karą galima būtų išvengti, jei Prancūzija ir Vokietija prašalintų tarpusavius nesusipratimus ir užmegstų nuoširdžius kaimyniškus santikius ir, antra, jei visose Europos šalyse būtų įvesta demokratinė tvarka.

Taip tai spėlioja buvęs Italijos ministerių pirmininkas ir buvęs keliais atvejais ministerui, kuris šiandien yra tremtinis ir didis ir fašizmo ir Mussolinio priešas. Gal delto tai jis taip ir akcentuoja diktatorių, kaipo karo provokatorių rolę ir sulyginamai nedaug svarbos tepriduoda tautų suskaldymui, bet tautų suskaldymas yra svarbesnė už diktatorius kaipo karo priežastis. Netenka abejoti, kad ir diktatoriai yra dideliu karo pavojumi. Pav. Mussolini jau kelius sykius vos vos neįsivėlė į karą. Pilsudskis ir dabar barškina kardu.

Ar karas bus 1935-ais metais, ar kiek vėliau o gal ankščiau, bet, taip dalykams esant kaip dabar, nereikia didelio pranašo pramatyti, kad naujas Europos, o gal ir pasaulinis karas yra tik laiko klausimas nežiūrint Kellogo ir kitų panašių nenuoširdžių sutarčių.

DABARTIES BILDESIUOS

"Netik katalikų dvasiškija dalyvauja politikoje," sako "Darbas," (Rugpiūčio 17 d., 1928 m., 8 pus., be įrodymų, tarytum tai yra visiem aišku) "bet Protestonų dvasiškiai irgi gyvai dalyvauja." Toliau, straipsnis pabrėžia kaip "juodi klerikalai" Jungtinėse Valstybėse įsispyrę varo agitaciją prieš svaigalų vartojimą, ir be to Protestonai ypač aštriai nusistatę prieš Katalikų tikėjimą. Perdėm rašinėlis sustatytas tokia nuotaika kad skaitytojams aišku kaip griežtai "Darbo" bendradarbiai yra nusistatę prieš Prohibicijos Įstatymą. Bet tik žiūrėk tame pačiame puslapyje kitas straipsnis, "Kova Prieš Degtinę" Sovietų Sąjungoj. Čia pranešama kad Leningrade stambesnėse dirbtuvėse pradėta smarki kova prieš svaigalų naudojimą; taip lygiai ir Odesos mieste, Charkove ir kitur. Liaudies Komisarų Taryba net yra išdirbus tam tikrą priešalkoholinį dekretą, sulig kurio sumažins degtinės naudojimą kitais metais trimis milijonais kibirų, ir per penkis metus numatyta sustabdyt visiškai degtinės darymą Rusijoj! Dar pataria "Amerikos žmonėms imti pavyzdį!" Ar SSSR ar Amerikos priemonės panaikint svaigalus visiškai kuo skiriasi? Viena tik iš karto uždraudžia, kita per penkis metus žada tai daryt. Jei taip pasibiaurėja šie darbininkai kuomet patiria Amerikos priemones, kodėl taip giria Sovietus? Kame čia jų logika?

Pastaruoju laiku prancūzai ir anglai yra sudarę slaptą sutartį laivyno reikale, lygiagrečiai su Kellogg'o Karo Vengimo Paktu; ši sutartis, sulig kai-kurių politikierių nuomonės, grėsia pavojum ne tik Kellogg'o Paktui, bet net viso pasaulio taikai. Nors iki šiol nieko tikro nežnoma apie tai, vis delto savo galimomis pasekmėmis lygina tą laivyno sutartį į anglų ir prancūzų talką 1914 metais, kas buvo viena didžiuojų karo priežasčių. Spėjama, jog šioji sutartis taikoma Jungtinėms Valstybėms, Vokietijai, ir net Italams su Rusais. Nes tatai įvertinus, savo apsauga verčiamos, minimo valstybės privalo susiburti—ir taip susidaro vėl dvi atskiri valstybių sąjungi, viena kitai priešingos! Tad, jei viena susibruzdėtų, kita tuč-tuojaus išsigąstų ir ruoštūsi naujam karui.

Šiais laikais, kuomet beveik visos pasaulio valstybės linksta prie respublikoniškos valdžios, ir meta karalius, gana retai išgirstame kad kokia tauta mestų respublikonišką valdžią ir pasiūlytų prezidentui karaliaus sostą. Bet štai taip nesenai padarė Albanija, maža valstybėlė skersai nuo Italijos, ant Adrijatiko Jūros, kuri iki 1912 metų nešė Turkų jungą. Visi valstybėlės žmonės susitarę demonstravo po rinkimų, kada buvo išrinktas naujas seimas, reikalaudami naujo valdymo pavidalo. Dabartinis prezidentas, Ahmed Zogu, 1925 metais tapo išrinktas septyneriems metams ir Seimas atidavė jam teises visus savo ministerius pasiskirti, ir net dalį seimo atstovų. Jo valdžia buvo taip vykusi ir visuomenei patenkinanti, kad naujiems rinkimams prajėjus, nutarė žmonės jojo septynių metų terminą prailginti amžinai. Naujas karalius ketina vesti Aigipto karaliaus dukterį, šitokiu būdu įsteigdamas savo tautos monarchiją.

Valentinas Matelis

"POLITINĖ"

— Atsiprašau, bet ką poni čia veiki?!.. Ko poni į Paryžių atvažiavai pinigų neturėdama, Kas ponią čia atvijo?..

— Matote... aš... politinė!

Nustebęs žvilgtelėjau į liesą, išdžiūvusį, pageltusį mergaitės veidą ir tur būt labai dimną miną turėjau, kad mergaitė energingiau kvapą į savę nosimi patraukė ir pridūrė:

— Kaip Dievulį myliu, politinė!.. O kaipgi, septyni metai tam atgal manę suareštavo, suėmė, nuvedė į nuovadą, o, o paskui iš tenai į... tvirtovę!.. tris savaites be penkių dienų išsėdėjau,

keturis kartus į tardytoją vedžiojo tardyti, kad prisipažinčiau ir aš neprisipažinau!.. Gal man ponas papirosą duotumėte!..

— Meldžiu! Taip, bet už ką gi tikrumoje... tamstą!?

Mergaitė papirosą užsidegusi patraukė dūmą ir vienu trūkiu išrėžė:

— Tas visas skandalas išėjo per panelę Pierpalaitę. Tamta pažįstate? Ne! Na, ta pati! Jinai, sako, turiu uždraustą knygą, sakau paskolink — ir paskolino. Namo grįžau su knyga po pažaste, buvo slidu, apšalais apledėję. Einu ir ant kampo trrach... parvirstu. Susikuliu. Policininkas pamatė ir nori man pagelbėti... o aš laikau ir spaudžiu knygą, nes knyga užginta! Policininkas, neva mandagus sako: "leiskite palaikysiu jūsų našulį" ir ima, o man širdį kaip peiliu veria — išplėšiu! Jisai man tuojaus — "O pas tamstą kas ryšulys?" O aš sakau — "aš radau." Užrašė ir telefonuoja, ką su manimi daryti, ba tėvas sėdėjo, brolis sėdėjo... Atsakymas atėjo — "į tvirtovę." Tris savaites be penkių dienų išsėdėjau ir nuolatos savo "taip, radau..." kol paleido...

— Hm! o kokia tai buvo knyga?

— Ogi nežinau... užginnta!

Ponas iš manęs juokies, o aš stačiai, kaip buvo!.. Ką gi, sunku užsiginti, kaip esi politinė!"

Tokių ir dabar yra politinių... Varniuose.

F. V.

ASORO MIESTO ŽUVIMAS

(Rytų padavimas)

Senai, senai tolimuose rytuose buvo didelis turtingas miestas. Jo vardas buvo Asoras.

Jo šventyklos, rūmai ir bokštai stebino visus savo nepaprastu didumu ir gražumu. Šimtai rūmų stogų ir bokštų blizgėjo auksu. Miesto aikštės buvo papuoštos fontanais, dievų ir didvyrių statulomis, visa tai buvo nulieta iš aukso ir sidabro. Turtuolių namai skendo gražiausių sodų žaliumynuose. Aukšti storiausi mūrai su daugybe kuorų supo miestą iš visų pusių saugodami nuo priešų netikėtų puolimų.

Visose rytų šalyse Asoras buvo garsus savo gražumu, turtais ir galybe. Iš tolimiausių kraštų vykdavo į jį žmonės vien tik tam, kad pasižiūrėtų ir pasigerėtų. Jį vadino Stebūklų Miestu.

Šis miestas varė gan didelę ir plačią prekybą. Gyventojai turėjo be galo daug aukso ir sidabro. Jie didžiavosi savo begaliniais turtais, pirkdavo kviečius, puikius žirgus, galvijus, pukausus brangiausius audeklus, dramblio kaulus, raudonąjį ir juodąjį medį, įvairius kvepalus, medų ir brangiausius gardumynus; pardavinėdavo aukso ir sidabro išdirbinius, brangiuosius akmenis: deimantus, žemčiūgus, perlus, be to baltąsias vilnas ir geriausį vyną. Taip pat jie prekiavo ir žmonėmis-vergais, pirko ir pardavinėjo žmones—panašiai kaip varlio indus ir įvairius baldus.

Asoro mestas stovėjo ties plačiausiais ir giliausiais požemiais, kur ištisais šimtmečiais buvo kasamas auksas, sidabras ir brangiausieji akmenys. Tų požemių darbininkai gyveno patamsyj, amžinam šaltyj, nematydavo ko žmoniškai nei pavalgyti nei apsirengti. Buvo labai nelaimingi. Tad buvo du miestai: vienas viršuje, blizgąs, linksmas ir triukšmingas, tikras stebūklų miestas, stebinęs kiekvieną kitos šalies keleivį, o kitas buvo po žemės, daug didesnis, tirščiau gyvenamas, liūdnas ir tylus, kur retkarčiais buvo girdėti skaudūs atdūsiai ir dejavimai.

Dirbę kasyklose žmonės iš kartos į kartą gimdavo, gyvendavo ir mirdavo tamsiuose požemių plotuose. Jie būdavo pusiau apakę, per visą amžių neparagaudavo tyro oro, nematydavo dienos šviesos ir be sunkaus darbo, nieko gera pasauly nežinodavo. Jie tik sapnuodami jautėsi laimingi.

Tos tat kasyklos turtino Asoro miestą, tačiau jo gyventojai visai nesirūpino baisiu likimu tų žmonių, kurie ten giliai po jų kojomis alkdami ir drebėdami kasinėjo žemės gelmes vien tik tam, kad Asoro gyventojai galėtų puotauti savo rūmuose ir naudotis įvairiausiais patogumais.

Pradžioje labai storas sluoksnis skyrė Asorą nuo požemių. Bet brangumynų kasimas tęsėsi ištisus šimtmečius, kasyklos vis darėsi erdvesnės, sluoksnis plonėjo. Vietomis žemė ėmė slinkti, ir namų sienos ėmė skilti.

Tos šalies išminčiai perspėdavo asoriečius, sakydami: "Mūsų miestas stovi ties bedugne, kur nuo menkiausio žemės trinktelėjimo jis gali nugriūti. Be to, jie rodydavo plyšius sienose ir aiškindavo nuo ko jie pasidarė. Bet jų neklausė. Juk išmintingi patarimai tik tuomet tėra atmenami, kai jau yra po laiko. Vieni išminčius pajuokdavo, kiti keikdavo, kam gąsdina tuščiomis kalbomis ramius žmones.

Plyšius užlipydavo—ir tiek. Vėl plačia, triukšminga banga tęsė asoriečiai linksmą gyvenimą. Kas rytas jie vietoj maldelės kalbėdavo: "Valgykį, gerkį ir linksminkis!"

Ir buvo žiaurus, ištvirkę, įpuolę į baisias nuodėmes. Jie visi, nuo mažo iki seno, nuo karaliaus iki ministerio buvo ddeli gobšai, savimeilia, melagiai. Juos puikiausiai galėjo aptarti vieno pranašo žodžiai: "Jų namai buvo pilni apgaulių, per jas jie iškilo ir pralobo, pasidarė riebūs, tingūs ir į įvairias blogybes peržengė visas ribas." Taip slinko metai, slinko amžiai. Bedugnė po miestu vis didėjo, bet gyventojai vis negalvojo apie pavojų, kurį jiems ruošė juodos, tylios, kaip mirtis, požemių gelmės. Turtų ir prabangos saldžiame svaigulyj jie linksmai tęsė savo "amžiną šventę."

Ir štai įvyko senai išminčių pranašauta nelaimė.

Vieną kartą, kai asoriečiai buvo užsiėmę savo kasdieniais darbais, tai yra, valgė, gėrė ir linksminosi, staiga, vieną valandą, lyg tamsiausia naktis užslinko ant Asoro. Kilo didžiausia audra. Dulkių sūkuriai atpūsti iš artimos dykumos rūkte rūko ties miestu. Žaibai lyte lijo ugnies lietumi.

Žemė sudrebėjo, ėmė slinkti, kaž iš kur plaukė didelis, baisus ūžesys. Puikūs rūmai ir auksuoti bokštai drebėjo iš pamatų, griuvo ir birėjo į trupinius. Dievų ir didvyrių statulos griuvo nuo piedestalų ir voliojosi griuvėsiuose.

Baisiai nusigandę žmonės puldinėjo į miesto pakraščius, negalėjo nei vietų atsekti, nei kelių surasti—visur juos tykojo šaltoji mirtis.

Dar minutė, ir viskas žuvo. Su baisiausiu trenksmu atsivėrė bedugnės, ir Asoras prasmego.

Nuo baisaus kritimo sudrebėjo jo visa apylinkė, ir žūstančių klyksmas pasiekė jūrą.

Iš aukštos uolos pakilo erelis ir plačiai išskleidęs sparnus nulėkė ties ta vieta, kur nesenai blizgėjo garsus ir didingas Asoras. Ir iš aukštų mėlynės gelmių jis pamatė tik tuščią vietą.

Suspėjo išsigelbėti vos tik keli gyventojai ir pranešė pasauliui apie Asoro žuvimą.

— O dabar, sako rytiečių padavimas, dykumos viduryj, garsaus Asoro vietoj juoduoja tik baisios gelmės.

Vertė *J. Vd.*

(Kaunō "Vienybė")

Kun. S. J. Vembrė

DARBININKŲ KLAUSIMAS

b) Rungčių sutvarkymas

Viena svarbiausių darbininkų klausimo priežastis buvo pilna varžytinių liuosybė darbdavių tarpe. Rungtynių sutvarkymas pirmiausia reik laikyti neišvengtinu, rišant darbininkų klausimą. Tinkamiausias tam tikslui pasiekti kelias,—tai organizacijos, kurios tvarkytų produkciją tarp įvairių pramonininkų, kaip tai būdavo seniaus amatninkų cechuose. Tų cechų geriausioji ypatybė buvo toji, kad neleisdavo neapribotų varžytinių, drauge vienok neprašalindavo sveikų ir naudingų lenktynių. Kad toji tvarka tinka drauge ir didelei pramonei, matoma iš kaskart labiau jaučiamo reikalo, kurs privedė prie kartėlių, trustų ir panašių pramonininkų sąjungų steigimo...

Karteljais vadiname pramonininkų sąjungas, įsteigtas sumažinti varžytinėms tarpe savo narių. Čia priklauso produkcijos karteliai, kurie sulaiko rungčias tarp savo narių, paskirdami kiekvienam nariui tam tikrą dirbinių prekių kiekybę, kurios peržengti jam neleista. Kiti—kainos karteliai; jie pašalina kainos numušimą per varžytines tarp įvairių, tos pačios produkcijos šakos, pramonininkų; jie tvarko varžytines, uždėdami nariams priedermę neparduoti savo dirbinių žemiau paskirtos kartelio kainos.

Trustais vadiname galingas pramonės įstaigas, turinčias vienodą tvarką paskirosios medžiagos pirkime, prekių kiekybės paskirime, kainos nustatyme. Jos atsiranda per tos pačios pramonės šakos įstaigų susiliejimą vienon sąjungon, superkant jų akcijas. Atskiros įstaigos nebeturi savistovybės; trusto valdyba paima savo rankosna, kaip technikos, taip ir prekybos reikalų vedimą. Taip trustas įgyja monopolį kaip žaliadaikčių pirkime, taip ir padirbtų prekių pardavime; todel jis gali paveržti sau pasaulinę rinką ir skirti kainas, kaip tinkamas. Trustų tėviškė—Amerika. 1907 met. Suvienytose Amerikos Valstybėse buvo jau 250 trustų. Didžiausieji trustai yra šie: žibalo, cukraus, degtinės, plieno, sidabro, tabako, popieriaus, odų, elektros etc. Taip tatai trustai turi sumonopolizavę visas didžiausias produkcijos šakas. Vokietijoje ir Anglijoje veikia daugiausia taip vadinamieji karteliai. Vokietijoje 1906 m. buvo 305 karteliai su 12,000 įstaigų. Tiesa, karteliai ir trustai saugoja pramonę nuo krizių, kadangi išvengia hiperprodukcijos, bet kenkia kraštui savo monopolistinėmis tendencijomis. Valstybė privalo sekti pramonininkų sąjungas, kad sutvarkytų produkcijos anarchiją; turi žiūrėti, kad tos jų sąjungos savo galybės nevartotų visuomenės nenaudai, neteisingai pakeldamos dirbinių kainas. Neapribotos varžytinės numuša dirbinių kainas, todel ir pramonininkai sumažina darbininkams mokestį, priveda prie pramonės krizių; nuo ko nukenčia darbininkai, likę be darbo ar sutikdami dirbti už bylekokį mokestį. Valstybė nebeprivalėtų atsisakyti nuo varžytinių tvarkymo, nors globos teisdara ir apsaugotų darbininkus nuo išnaudojimo.

c) Globos Įstatymų Leidimas

Valstybė privalo leisti globos įstatymus darbininkų naudai. Dvi priežastys turi priversti valstybę pasirūpinti darbininkų globos teisdava: valstybė turi priedermę globoti visų vienatų teises; ji del visuomenės labo privalo rūpintis visų ramybe. Žinomas yra daiktas, kad nuolatos yra laužomos darbininkų teisės; negali būti ramybės ir santaikos tarp įvairių visuomenės luomų, kas yra visuomenės gerovės pamatas, kol valstybė nepaims globoti skriaudžiamųjų.

Darbininkų globos teisdava yra tai valstybės įstatymai, besirūpinantieji globoti darbininkus ir, kiek to reikalauja visuomenės labas, ginti jų teises nuo darbdavių pasikėsinimų. Toji darbininkų globos teisdava privalo būti pilna; kitaip sakant valstybė, kurios yra uždavinys ginti visų vienatų teises, turi globoti darbininkų reikalus visame jų apruby je, būtent: sveikatos, teisingo mokesčio, poilsio, doros žvilgsniu etc. Darbininkų globos teisdava turi būti pasekminga: valstybė privalo žiūrėti, kad globos įstatymai būtų pildomi, bausti už jų peržengimą.

Fabrikantų pastangos aplenkti darbininkų globos įstatymus privertė valstybes pavesti priežiūrą, kad būtų pildoma globos teisdava, fabrikų inspektoriams. Fabrikų inspektoriai prižiūri dirbtuves, esančias jų globoje, praneša valdžiai kiekvieną įstatymų peržengimą; taip pat ačiū įsitikėjimui, kurio įgyja pas darbininkus, tarpininkauja tarp darbininkų ir darbdavių ginčuose, kad neištiktų streikai... Fabrikų inspektorių veikimas yra labai naudingas, geistina tik, kad jis ir toliau plėtotųsi; jų apyskaitos gali suteikti daug medegos tolimesniam apsaugos įstatymų patobulinimui. Darbininkų globos teisdava, tvarkanti darbo sąlygas, jau visur vartojama. Kadangi toji teisdavos sritis dar nesenai prasidėjo ir neturi didelio prityrimo, reikia žengti pirmyn gan atsargiai. Visoks paskubėjimas, neapgalvotų įstatymų leidimas tuo yra kenksmingas, kad tą klausimą dar labiau sukiršina, nes išleistas įstatymas būna priimtas, ir jo permainyti greitai negalima; gina jį tie, kuriems jis naudingas.

Paskutiniais dešimtmečiais beveik visos valstybės apsaugoti darbininkams pradėjo leisti "darbininkų globos įstatymus." Svarbesnieji, lig šiol išlieti, apima darbo dienos sutrumpinimą, šventadienių šventimą, mokesčio nustatymą, darbininkų apdraudimą ligoje, priepuoliuose, senatvėje. Taigi pažvelgkime į juos.

d) Darbo Dienos Sutrumpinimas

Darbo laiko sutrumpinimas reikalingas netik darbininkų sveikatos palaikymui, bet ir tam, kad darbininkai, ypač vedusieji nebūtų atitraukti nuo šeimynos, galėtų pildyti savo, kaipo šeimynos galvos, priedermes, kurios yra labai svarbios palaikyti geriems papročiams. Pažangesnės valstybės visur nuo seniau įstatymais buvo nustačiusios vyrų darbo dienos ilgumą maždaug apie 11 valandų; reikalingam poilsiui beveik visur būdavo skiriama pusantros valandos. Austrijoje ir Šveicarijoje buvo nutarta darbo tis paroje 11 valandų; Rusijoje—11½. jei darbas iš dalies būdavo naktį, ar prieš šventas dienas, tai 10 val., Francijoje—12 val.

Šitie nutarimai nebeturi didelės vertės ir svarbos, nes daug kur dirbama jau trumpiau; iš dalies prie to prisidėjo moterų ir vaikų darbo sutvarkymas, iš dalies apsišvietimas.

Suprasta, kad perilgas darbas yra neproduktyviškas, kad tinkamas darbo laiko sutrumpinimas duoda geresnių vaisių. Bet daugiausia sutrumpino patys darbininkai; to reikalauta nuo senų senovės, už tai kariauta; nors jau daug padaryta, bet vis reikalaujama daugiau. Darbininkai reikalauja dabar 8 valandų darbo dienos. Pirmieji to reikalavo socialistai, paskui ir kiti darbininkai. Tat jau net prieš karą įstatymais įvesta Suvienytų Amerikos Valstijų ir Australijos dalyse, Anglijos valdžios įstaigose, Francijoje laivyno dirbtuvėse, o karo metu visuose Francijos fabrikuose, Ispanijoje 1919 m., Švedijoje nuo 1920 m. sausio mėn. 1 dienos... Todel į tai nebegalima žiūrėti kaipo į neįvykdomą darbininkų reikalavimą; bet reikia žiūrėti, kokie yra tos permainos vaisiai.

Tasai darbininkų reikalavimas yra grynai formalus: 8 valandos darbui, 8—miegui, 8—asmens, šeimynos ir visuomenės reikalams. Tai greičiau matematiškoji estetika, negu ekonomijos reikalas. Taip pat galima būtų reikalauti 6, ar 7, net 9 valandų; 8 valandos darbo ypatingos reikšmės neturi. Kaip lig 8 valandų, taip ir kiekvienas darbo dienos sutrumpinimas iš pusės politiškosios ekonomijos būtų geistinas ir naudingas, jei nesumažintų žmogaus darbo produktiviškumo lig tol, kad nebeužtektų prekių. Teisingą taisyklę darbo dienos nustatyme padiuoda "darbininkų popiežius" Leonas XIII savo garsioje enciklikoje "Rerum Novarum," kame jisai sako: "Reikia žiūrėti, kad darbo diena nesitęstų daugiau valandų, negu leidžia viekas-spėkos. Kaip ilgos turi būti pertraukos dienos darbe, tai reikia nutarti, atsižvelgiant įvairaus santykio užsiėmimo laiko, vietos ir pačios darbininkų sveikatos aplinkybių. Kalnakasiai-mainieriai ir kiti darbininkai besidarbuojantys kasyklose, tur darbą sunkesnį už kitus ir kenksmingėsnį sveikatai, todel ir jų darbas privalo būti sulygintas laiko sutrumpinimu. Reikia taipgi atsižvelgti ir laiko metuose, nes ta pati darbo rūšis dažnai galima lengvai padirbti vienu laiku, kitu gi ar labai sunkiai, ar visai neįveikiama."

Ypač apie darbą kasyklose duodasi girdėti kaskart dažniau visai teisingas reikalavimas, kad įstatymai jį daugiau sutrumpintų. To paties galima reikalauti ir kaikuriose liejyklose, nes ir jose darbas labai sunkus ir pavojingas sveikatai. Tiems ir panašiems, sunkiems darbams būtų įvestinas ilgiausias darbo dienos laikas—8 valandos; bet geistina būtų jis ir dar trumpiau padaryti iki 7, o gal ir net iki 6½ valandų. Tik pramonininkai turėtų griebtis technikos pažangos, gi darbininkai intensyvaus darbo.

(Bus daugiau)

Iš Didžiosios Joniškio Audros Darbų

Daugybė kuriozišku dalykų, rodos, neįtikėtini, bet, kai juos papasakoja rimti tų prietykių dalyviai, noroms nenoroms reikia tikėti.

Vėtra buvo taip stipri, kad net sunku įsivaizduoti. Šimtamečius ąžuolus, pušis, beržus poros metrų aukštume kai piaute nupiovė. Po tokiais medžiais buvo pasislėpę karvės. Audra taip netikėtai nulaužė medžius, kad karves prislėgė ir jas reikėjo žmonėms išgelbėti.

Birainiuose ūk. Vlado Stankaičio daržinėj merginos melžė karves. Vėtra nunešė daržinę, o melžėjos ir karvės liko nepaliestos.

Joniškio geležinkelio stoty kokį desėtką vagonų viesulas nubildino apie kilometrą Kuršo pusėn, o kuo tai "nusidėjusius" du vagonu, stovėjusius, rodos, nuošaliai nuvarė atsarginiais bėgiais, pervarė per pabėgines atramas ir dar kokį dvidešimtį metrų pavežėjo per pievą.

Gal didžiausi audros "žygdarbiai" Šašių kaime (Kriukų parapijoj). Iš šešeto ūkių paliko tik vienas sveikas, kitus visus nugriovė, sulaužė, sudraskė, medžius ir miško plotus išlaužė išvartė. Bet to ūkininko (bemaž viduj sodžiaus gyvena) audra nieko nepalietė.

Kažin kaip viesulai po kojų pasipynė 17 metų berniukas; kur jis dabar yra niekas nežino. Lavono nerasta, gyvo nuo tos dienos niekas nematė.

"Linksma kompanija užkandžiavom — pasakoja Šašių gyventojas—staiga sutemo. Kai atsipeikėjom žiūrim, stalo nėra, pakeliam akis į viršų, o ten jau danguş matosi." Ir kaip nuostabu, stalą su Dievo dovanomis iš jų tarpo išnešė, grįčios viršų nuvertė, o žmonių nieko nepalietė. Sako audros metu ten buvę nepaprastai tamsu, lietus maišęsis su dulkėm, audros verčiamų trobų, su šauksmu nusigandusių nelaimės ištiktų gyventojų.

Kiek vėjas buvo stiprus, galima įsitikinti dar ir iš šio fakto viensėdijoj.

Šv. Vincento labdarių draugijos ūkyje audra sugriovė daržinę, nuo mūrinių vartų nuplėšė guntų stogo apie 9 ketvirtainių sieksnių kvadratą ir viršum tų pat tvartų stogą, per klevų viršūnes (jas belekiant stogas nukapojo) nunešė ir numetė ant skiedryno prie statomo svirno. Su stogo sklypu atnešta ir vienas gero pusbalkio storumo sparas. Audra ėjo iš vakarų į rytus, o stogą per kokia 40 sieksnių nunešė į vakarus. Su ledais, kurių ir pusėtinai iškritę, nemažiau nuostabu. Dar ant rytojaus jų krūvos buvo neištirpusių. Audros metu jie buvo kiaušinio didumo ir taip smarkiai krito, geriau pasakius kirto, kad langų stikluose tik skyles išmušė, kaip kulipkos. Kiti vėl priešingai, visus stiklus ištaškė. Kur kliuvo į medį, į sienas išmušė duobes kaip šrapnelio kulipkelės (per keleta metų bus galima matyti).

Kai dėl pasėlių tai, juos vietomis audra su šaknimis išrovus nunešė, vietomis ledai sukapojo, su žeme sumaišė, o vietomis pusiau šiaudo nukapojo.

Tik nereikia manyti, kad tokio sunaikinimo skirtumas darėsi dideliame atstume, ne tame pat lauke už kelių žingsnių galima rasti visus šiuos variantus. Ir audra ir ledai nėjo intensyviai viesulais, vieną kaimą jie visai sunaikino, o kito greta, ar rodos pakeliui stovinčio visai nelietė, ar kaip minėjau šešių — vienas ūkis paliko sveikas.

"Rytas"

Senatvės Problema Studijuota

Dabartiniu laiku, beveik kiekvienas Suv. Valstijų apskritis kokiu nors būdu aprūpina senus žmones. Šioje šalyje turime "beturčių namus," "darbo namus" ir taip vadinamas "beturčių ūkes." Paprastai tos įstaigos yra labai senos, ir seniejì su didele baime vyksta į tuos beturčių namus, nes nežino kas ten laukia. Ir kaip atrodo, tie "beturčių namai" neišriša šį svarbų klausimą.

Federalė valdžia, valstijos ir miestai pensijoms aprūpina savo darbininkus, ir šiandien daugybė privatiškų industriališkų kompanijų įvedė pensijų sistemą. Bet tos visos pensijos prižiūri tik mažą dalelę gyventojų suvirš 65 metų senumo.

Sulig 1920 m. cenzo buvo suvirš penki milijonai vyrų ir moterų Suv. Valstijose 65 metų amžiaus ir daugiaus.

National Civic Federation nelabai senai išdavė raportą apie jų vestą tyrinėjimą ekonomiško ir fiziško padėjimo ypatų 65 metų amžiaus ir daugiaus. Vestas tyrinėjimas inėmė 11 miestų ir 2 miestelius New Yorke, New Jersey, Pennsylvanijos ir Connecticut valstijose. Matome, kad šis tyrinėjimas inėmė tik industriališkus miestus ir tik toje dalyje šalies kur privatiškas kapitalas yra daug didesnis negu kitose dalyse.

Tyrinėjimas neinėmė senus privatiškose arba viešose įstaigose. Iš 13,785 vyrų ir moterų — ketvirta dalis turėjo nuosavybių iki $10,000 vertės ir daugiaus. 19.5 nuošimtis turėjo nuosavybių nuo $1,000 iki $5,000 vertės. Suvirš 30 nuošimtis neturėjo jokios nuosavybės, 40 nuoš. uždirbo apie $1,000 į metus.

Tas tyrinėjimas parodė, kad ketvrita dalis neturėjo jokių nuosavybių ir 16.8 nuoš. nei nuosavybių nei ineigų. Kitais žodžiais, vienas žmogus iš šešių, suvirš 65 metų senumo, negavo jokios pagelbos.

Iš tų 13,785 — net dvi penktadalis kiti užlaikė. Daugumas iš tų buvo tėvai ir juos vaikai užlaikė, kitus užlaikė giminės arba privatiškos ar viešos įstaigos.

VALSTIJOS SU SENATVĖS PENSIJŲ ĮSTATYMAIS

Suv. Valstijose judėjimas, paskirti pensijas seniems, vis auga. Šešios valstijos—Colorado, Kentucky, Maryland, Montana, Nevada, Wisconsin ir Alaskos teritorija jau priėmė "senatvės" pensijų įstatymus. Sulig tų įstatymų pilietis suvirš 70 metų amžiaus, kuris 15 metų išgyveno toje valstijoj ir kurio turtas neviršija $3,000 gali prašyti pensijos, kuri pensija surokuota su kitomis ineigomis nebus daugiaus kaip $1.00 į dieną. Tokiu būdu seni gali gyventi su savo šeimynomis namie, kas labai prisideda prie gražaus šeimyniško gyvenimo šioje šalyje.

Tikimasi, kad šiais metais ir kitos valstijos seks šį pavyzdį.

F. L. I. S.

Debesų Šūnus

SESUTEI

Oi, sesute, ko ilgiesi!
Kodel rieda ašarėlės?
Ar užgeso žvaigždė šviesi?
Ar nuvyto džiaugsmo gėlės?

Tu nuskinki rožės žiedą,
Skaistų, baltą, sidabrinį.
Ir kai ašaros tau rieda,
Padabinki juo krūtinę!

"Pavasaris")

HARTFORDIEČIŲ VAIDINIMAS PAVYKO

Seimų dienose Hartfordiečiai pasirodė ne tik nuoširdžiu ir maloniu delegatų ir svečių priėmimu, bet ir seiminių pramogų surengimu. Man teko dalyvauti pirmą vakarą, rugpiūčio 27 d. parapijos salėje, kur LDS. 6 kp. mėgėjai, kun. Bakšiui vadovaujant, statė operetę "Apkalbos ir Meilė," autoriaus Jono Tarvydo.

Šią operetę statant mačiau kelis kartus kitose kolonijose ir užtai atydžiai žiūrėjau ir klausiausi statant ją Hartford, Conn.

Pasakysiu, kad Hartfordiečiai ar tik ne pralenkė visų kitų kolonijų vaidintojus atvaidindami šį veikalą.

Sceneriją ir visi įtaisymai vaizdavo tikrai lietuvišką kiemą. Tik vaidintojų drabužiai ne visų ir ne visai buvo tinkami. Bet užtai negalima kaltinti nė vadų, nė vaidintojų, nes čia nevisuomet galima gauti tinkamus drabužius.

Vaidintojai pasirodė gerai

Jonas Mončiūnas, Juozo kaimiečio rolėje buvo tikrai tipiškas kaimietis ir nė kiek nesivaržydamas atvaidino ją.

Jo žmonos Onos rolėje vaidino p-lė Teresė Buivydaitė. Neblogai.

Gerai vaidino Rožės rolėje Anelė Baukaitė. Ji ne tiek savo judėjimu ir kalba pasižymėjo, kiek dainavimu. Balselis gražus ir švelnus.

Barboros rolėje vaidino Juzė Labeckiutė. Ją jau antrą kartą mačiau vaidinant ir pasakysiu, kad ji vaidina kaip profesijonalė artistė. Šį kartą ji kaimo žiniomis prijuokino publiką iki ašarų.

Gerai vaidino M. Kripas Raulo rolėje, Ona Samolintė Paulinos ir Anelė Striugaitė Magdės rolėje.

Jaunimas, kurį sudarė Šv. Cicilijos choras, p. L. Vasaičiui vadovaujant gražiai pasirodė. Pastebėjau tikrai gerų balsų.

Prie pastatymo šios operetės daug darbo ir laiko pašventė kun. Jonas Bakšys.

Garbė Hartfordiečiams ir jų vadui už taip gražų atvaidinimą operetės "Apkalbos ir Meilė."

Apie kitus seimų vakarus gal kas kitas parašys "Darbininke," nes aš neturėjau tos laimės dalyvauti juose.

Kr. M.

Į IR IŠ LIETUVOS
Per HAMBURGĄ
Mūsų populeriais laivais
Nepalyginamas patarnavimas ir švarumas visose klesose
203 iš New York'o į Kauną ir atgal trečia klesa
(Karo taksai atskirai)
Pinigus persiunčia greitai žemomis kainomis
Sugrįžimui leidimų ir kitų informacijų kreipkitės
Hamburg-American Line
131 State Street

ŽVEIKATA--BRANGUS TURTAS

ŽAIZDOS PAGELBOS BŪDAI

Žaizdos

Jei žaizdos gilios, arba tokios, kurios apima didelę vietą mojaus reikia pašaukti gydytoją. Yra visuomet geriau pašaukti gydytoją.

Perrėžk arba atseg drabužius, taip, kad žaizda būtų matoma. Atraitok drabužius kad jie nesiektų žaizdos. Nesilytėk žaizdos tu pats, ir neleisk ligoniui pačiam paliesti. Nuo bent kokių žaizdų nuimant drabužius, būk atsargus. Jei drabužiai prilipę prie žaizdos nenuplėšk juos, bet atraitójęs aplink užpilk aliejaus.

Atgaivinimas Žmogaus po Elektrišku Sutrenkimu

Reikia mėginti artificiališką kvėpavimą.

Reikalinga atkreipti atydą į faktą, kad paprastai palietimai elektriškos sriovės yra nudeginimu. Tas nudeginimas gali būti paviršutinis ar gilus, remiantis ant tvirtumo sriovės ir susidūrimo su ja. Tankiai tokie apdeginimai esti gilūs. Apžiūrėjimas elektriškų apdeginimų turi būti tas pats ką ir prie kitokių apdeginimų.

Dauginanties elektros vartojimui, dauginasi ir nelaimingi atsitikimai prie jo. (third rail), ir vielos yra Net ir dabar trečioji šėnis jau priežasčia daugumos sužeidimų ir mirčių.

Paprastai vagonus stumianti viela, išneša bėgį apie 500 apsisukimų (volts), o žibinamųjų ir skliautinių lempų sriovėse jau nuo 2,500 iki 3,000 apsisukimų. Palytėjimai šių didelių pajėgų atgabena priežastis nelaimių, net ir mirties.

Trečioji šėnis visuomet pavojinga, todėl reikia jos vengti išsilenkti. Nusidraikę paprastos vielos, gal būt viens galas siekia elektrišką vielą, todėl jų nereikia liesti.

Elektriškų vielų visuomet reikia rūpestingai saugotis.

Apsireiškimai elektriško sukrėtimo—netikėtas pametimas sąmonės, kuomet elektriška sriovė pereina per kūną. Nepilnas atsikvėpavimas ir silpnas pulsas. Kuomet rankos susiduria su gyva viela, ypata negali jas tuojaus atitraukti.

Apdeginimas rankų ir kitų kūno dalių yra paprasta. Truputį reikia pasimokinti kad suprasti priežastis sužeidimo. Pirmiau išgelbėk sukrėtusį ir paskui apžiūrėk.

Tuluose atvejuose galima elektros bėgį arba sriovę uždaryti ir tas visuomet reikia padaryti, jei greit galima. Per ligonį, papuolusį ant vielos, visuomet eina elektros sriovė ir jei pagelbėtojas papuls ant tokios sriovės, elektra pagaus ir jį patį. Todėl jis neprivalo paleisti asmens kūną, jei tas kūnas dar siekia vielą ir trečiąją šėnį, išskyrus, jei gelbėtojas labai atokiai stovi. Prie to, gelbėdamas ligonį, privalo saugotis, kad jis pats neprileistų savo bent kurį sąnarį prie elektros sriovės.

Dar daugiau, reikia imtis aktyviškai, nes kuo ligonis ilgiaus bus ant elektriškos sriovės, tuo labiau elektra pereis jo kūną ir pavojus didesnis. Jei galima, gelbėtojas privalo apsirišti rankas neperšlapamais skudurais, gumais, tankum šilko audeklu arba nors sausa pala. Apart visko, dar, jei galima; reikia atsistoti ant sausos lentos, arba sklypo sausos popieros arba nors sauso žipono. Guminės pirštinės ir čebatai yra kur kas daugiau apsaugojanti, bet jų nevisuomet galima turėti. Jei viela yra apačioj ligonio ir žemė aplink sausa, tai visai saugiau gali šalyj atsistojęs ištraukti ligonį kad ir grynom rankom suėmęs, tik reikia imti vien už jo drabužių ir žiūrėti, kad jie nebūtų šlapi. Vielą, užpuolusią ant viršaus ligonio, galima nunešti paėmus sausą lentą arba lazdelę.

Nuimant nuo viršaus ar išimant iš po vielos ligonį, reikia tai padaryti su vienu pasistengimu, nes jei ligonį vartysi, tai elektra jį dar labiau pakrės ir gali apdeginti.

Gyvą vielą pasekmingai galima nukirsti, su kirvi ar kirvelių, jei tik rankena yra sausa; tik reikia tai daryti iš to šono, iš kurio elektros sriovė ateina ir niekuomet iš antrojo, nes elektra nepaliauja krėtus, pakol ji nepereina per žmogaus kūną. Jei buvo pavartota štangelė, uždedant ją skersai vielos del pamažinimo elektros perėjimo, tai reikia ją paskui nunesti: kad pats neužsistotum ir nepaputum į tą pačią sriovę.

TEATRŲ

"MOTINOS MEILĖ"
Drama 3-jų aktų
—ir—
"APKALBOS IR MEILĖ"
2-jų aktų
Rankraščių kopijas galima gauti pas:
JONĄ TARVEDĄ
24 Bradford St., Lawrence, Mass.

Ofiso tel.: Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 Slater Building
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling St. Maple 4964
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk Street. Cedar 6771

LIETUVIS ADVOKATAS
ANTHONY J. MILLER
405 SLATER BUILDING
Worcester, Massachusetts
Phone Park 5065

Ofiso tel: Park 2939
ADVOKATAS
PRANAS J. BUBLYS
(BOBBLIS)
638—640 Slater Building
Worcester, Mass.
Namų tel.: Cedar 1768-M

Residence, 184 Millbury St., 3rd Floor. Telephone Cedar 4953
JOSEPH J. DIRSA
LIETUVIS GRABORIUS
"Autos For All Occasions"
OFFICE: Funeral Home, 212 Millbury St., Worcester
Jeigu mirtis atsitiktų jusų šeimyna, tegul jusų prietelial pašaukia mane del patenkinančio pigiausio darbo; aš užtikrinu, kad laidojimais, kuriuos aš prižiuriu, busite patenkinti.

REIKALINGAS GENERALIS AGENTAS

rinkti prenumeratas, skelbimus ir spandos darbus "Darbininkui." Sąlygos geros: alga ir komisas. Atsišaukite tuojaus pažymėdami savo tinkamumą prie tokio darbo.
"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

"TINGINYSTĖ-PIKTOSIOS DVASIOS DIRBTUVĖ"

(Senas Padavimas)

Sykį Piktoji Dvasia sušaukė seimą visų Septynių Didžiųjų Nuodėmių. Piktoji Dvasia buvo didžiai susirūpinus apie šį naują sutvėrimą, žmogų, kurį Dievas pasauly sutvėrė. Kadangi Piktosios Dvasios pasiryžimas nuo nupuolimo laiko buvo prieš Dievo surėdymą priešt'arauti. Matydama visą šį Dievo darbą stengėsi surasti geriausią būdą Dievo darbui pakenkti ir privesti žmogų prie pražūties.

Sušaukus visus savo kipšukus, klausinėjo kuris iš nuodėmių norėtų tą sumanymą vykdinti ir išnaikinti šį naują žmonių surėdymą iš pasaulio.

Pirmiausiai atėjo Piktumas, ir pasisiūlė save: "Leisk mane į pasaulį, tarė jis: "aš greitai žmogų išnaikinsiu. Aš suerzinsiu brolį prieš brolį. Padidinsiu mažus dalykėlius į labai didelius. Neapykanta ir nuskriaudimas greitai namuose ir karo laukuose sukels žudynes. Tokiu būdu bus galima išnaikinti žmogų."

Tada prabilo Paleistuvystė. "Geriau siųsk mane, aš sutepsiu jų mintis ir atnešiu jų kūnams ligų. Aš suardysiu jų namus ir pajudinsiu ištikimybės sutartis, kurios žmones laiko vienybėje. Tikra meilė išnyks. Moteriškė neteks didžios įtekmės. Vyrai praras savo pagarbą. Jie visi pavirs į žvėris."

Tada atžengė Godumas. "Visa ką Piktybė ir Paleistuvystė padarys šiurkščiai, aš padarysiu švelniai. Aš į žmonių širdis įskiepysiu žalingus pageidimus. Natūralus pritraukimas išnyks. Tvirtesni pergalės silpnesnius. Ir greitai žmonės, šeimos ir tautos savo įdūkimu išnaiikns vienas kitą vien trokšdami kitų turtų.

"Manau, kad mūsų darbas būtų greitesnis," tarė persirijimas ir Girtuoklystė. "Mes greitai galėtume žmoniją privesti prie suirutės. Per mus jie taip savo kūnus perpildytų visokiais valgiais jog ligos juos užpultų, ir jų protus apkvaišintų. Jie gertų stiprius gėrimus, ir savo girtuoklystėje prarastų visa ką tik turi. Gentkartės greitai išnyktų bejausmėje ar girtavime."

"Jeigu jūs tikrai trokštate ištvirkinti žmoniją," sakė Piktumas," ar ne mano patarnavimas būtų naudingiausias. Sykiu žmogus turėdamas neužsitikėjimą ir neapykantą, vienas prieš kitą, tuomet visuotinas nesutikimas seks."

"Visus išklausiau," tarė velnias. "Bet kur yra Tinginystė? Ji kur nors miega. Eikite ir pažadinkite ją."

Tada atvedė Tinginystę.

"Kaip tu galėtumei išnaikinti žmogų," paklausė karalius.

"Tai niekniekis," atsakė Tinginystė.

"Tai gerai," atsakė Piktoji Dvasia. "Tu galėsi eiti. Kur viešpatauja tinginystė tenai randasi ir kitos nedorybės. Tavyje randasi netik viena nedorybė, bet tavyje randasi visos nedorybės."

Putinėlis

ĮSPŪDŽIAI IŠ LDS. SEIMO

Man su draugu Vl. Paulausku, dabartiniu LDS. Centro pirmininku teko dalyvauti seime ir seiminėse pramogose, Hartford, Conn., kur klebonauja kun. J. Ambotas.

LDS. Seimas prasidėjo iškilmingomis šv. mišiomis, kurias laikė kun. K. Urbonavičius, L. D. S. Dvasios Vadas.

Seimas tęsėsi per dvi dieni, rugp. 27 ir 28 dd. Padaryta daug gerų ir svarbių nutarimų. Bet labiausia mane ir mano draugą stebino ir turi būti visus delegatus ir svečius tai hartfordiečių darbininkų nuoširdus ir malonus delegatų ir svečių priėmimas. Visiems delegatams ir svečiams parūpino vietas apsistojimui. Tik tas negavo vietos, kuris nenorėjo.

Beto, gerai pavaišino ir palinksmino: teatru, vakariene ir namuose.

Aš su draugu apsistojome pas A. Kaučiūnus, kurie mums ne tik davė gerą kambarį nakvynei, bet dar ir pavaišino.

Taigi už tokį malonų priėmimą tariame nuoširdų ačiū.

R. Ainorius,
L. D. S. Kontrolės Komisijos narys.

Visą talentą, kurį turiu, aš įgijau sunkiai dirbdamas, ir kiekvienas, kuris taip pat sunkiai dirbs, kaip aš dirbau, pasieks savo tikslą, kaip aš jį pasiekiau.—Muzikos kompozitorius Bach'as.

Degtukų Sukakluvės

Šiomis dienomis sukako lygiai 100 metų, kai pasirodė Europoje tokie kaip kad mes dabar vartojame degtukai. Jau 1805 metais prancūzų chemikas Chancelis buvo išradęs ir gyvenime įvedęs prietaisus, primenančius degtukus ir pagrindinai besiskiriančius nuo titnago ir knato, kurių pagalba žmonės lig tol gaudavo ugnį. Chancelio degtukai buvo paprasti medžio šipulėliai, kurių galai buvo aptraukiami sieros, fosforo ir chloro patašo mišiniu. Tas šipulėlis užsidegdavo panėrus jį į sustandrintą sieros rūkštį. Rūkoriai, norėdami visada turėti su savim ugnį, buvo priversti kartu su tais užsidegančiais degtukais nešiotis ir bonkutes su sieros rūkštimi. Tas buvo jau vien delto nepatogu, kad kartais per nelaimę sudūžus bonkutei kokio puikaus kavalieriaus kišeniuje pasiliejusi sieros rūkštis sugadindavo jam rūbus. Todel Chancelio degtukai didelio pasisekimo neturėjo.

Pirmuosius tikruosius degtukus 1827—1828 metais gamino ir pardavinėjo anglas vaistininkas Jonas Uolker. Degtukai buvo 10 cm. ilgio, ½ cm. pločio ir užsidegdavo patrynus jų galą į smulkiu smėliu apibarstytą popierių. Tačiau Uolkero išradimas pradžioje buvo mažai išsiplatinęs. Žmonės tebesitenkino senoviškais titnaginiais ugnies gavimo įrankiais. Ir tik labiau paplitus cigarų naudojimui, kiek daugiau pradėta domėtis ir degtukais. Į degtukų galvelių mišinį 1832 m. Kammeris pradėjo dėti balto fosforo. Toliau degtukai buvo vis labiau tobulinami ir jau apie 1850 metų, ypatingai Austrijoje, buvo pakilusi gerokai degtukų pramonė.

Taip vadinamieji švedų degtukai yra ne švedų išrasti. Išrado juos vokiečių chemikas Boettgeris 1848 m. Jis pašalino iš degtukų galvelių lengvai užsidegantį ir nuodingą baltą fosforą ir popierių trinti degtuką uždegant pradėjo tepti nenuodingu ir nepavojingu raudonu fosforu. Žmonės tačiau jau buvo papratę prie fosforinių degtukų, kurie užsidegdavo patrynus jų galvelę bet į ką: į sieną, į bato padą ir tt. Todel Boettgerio išradimas pasisekimo neturėjo. Švedai tačiau Boettgerio išradimą įvertino ir pradėjo masinę nepavojingų šių degtukų gamybą ir tiesiai apipylė jais visus Europos kraštus. Iš čia ir pavadinimas švedų degtukų.

Dabar pakalbėsime kaip degtukai gaminami. Degtukų šipulėliai daugiausia yra liepos ir topelio medžių. Pirmiausiai medį tam tikromis mašinomis supiausto 50 cm, ilgio pliaukom. Jas deda į mašiną, kuri besisukančią pliaucką supiausto (atvynioja) degtuko storio juostom, o juostas — į degtukų šipulėlius. Šipulėlius mirko tam tikrame skystime, kuris teikia jiems galimumą lengviau užsidegti ir ilgiau degti, paskui tuos šipulėlius džiovina ir sutvarko specialinėje mašinoje taip, kad degtukai stačiomis ir kiekvienas skyrium stovėdami atrodo lyg dideli medinis šeriais šepetys. Tas "šepetys" mašinos pagalba lygiai, gražiai pamerkiamas pirmiausiai į parafino skystimą, o paskui į degtukui degimą teikiantį skystimą. Galop degtukai džiovinami džiovykloje, mechaniškai atskaitomi ir sudedami į dėžutes. Dėžutės dirbamos taip pat mechaniškai.

Mūsų laikų degtukų uždegančioji masė susideda iš chloro patašo, anglies, antimono sieros ir dar kelių chemikalų. Degtukų visam pasauly kas diena suvartojama apie 10 milijardų. Gerai įrengtas degtukų fabrikas su 100 darbininkų per dieną gali pagaminti 15 milijonų degtukų.

Nors dabar jau, pradėjus praktiškame gyvenime plačiai vartoti elektrą, benziną ir tt., degtukų gamybai kai kas netolimoje ateityje lemia krizį, tačiau degtukas yra taip geras, patogus ir pigus įrankis, kad reikia abejoti, jog kas nors geresnio jį greitu laiku galėtų pakeisti.

"Trimitas"

Ką tik išėjo iš spaudos!
Artisto
STASIO PILKOS,
Nauja Knyga
"JAUNA KURYBA"
su paveikslais
Daug rimtų ir juokingų pasiskaitymų, dainelių, deklemacijų.
Verta kiekvienam turėti namuose tą gražią knygutę.
Kaina tik 25c.
Už persiuntimą prisiųskit už 3c. pašto ženkleli.
"DARBININKAS"
336 B'way, So. Boston, Mass.

L. D. S. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

HARTFORD, CONN.

LDS. 6-tos kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 9 d. tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj, 41 Capitol Ave. Malonėkite visi nariai ateiti, nes yra svarbių reikalų del kuopos naudos.

Beto, atstovai išduos raportą iš buvusio mūsų organizacijos seimo. Visiems bus malonu sužinoti, kas nuveikta ir kas bus veikiama organizacijos labui.

Taipgi malonėkite užsimokėti kurių yra užsilikę mėnesinės duokles. **LDS. 6 kp. rašt.**

WORCESTER, MASS.

LDS. 7 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 12 d. 7:30 val. vak., bažnytinėje svetainėje, 41 Providence St. Visi nariai būtinai ateikite, nes turime apsvarstyti keletą svarbių klausimų. Be to, gera proga užsimokėti duokles.

Valdyba

BROOKLYN, N. Y.

Pirmadieny, rugsėjo 10 dieną, 7:30 val. vakare, Karalienės Angelų parapijos svetainėj, kampas Robling ir South 4th gatvių įvyks LDS. 12 kp. susirinkimas. Kviečiame gausiai suciti. **Valdyba**

PROVIDENCE, R. I.

LDS. 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, rugsėjo 16 d., tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj. Svarbu, kad visi šiame susirinkime dalyvautų ir užsimokėtų duokles. Parodykime gražų pavyzdį kitiems.

Valdyba

DETROIT, MICH.

LDS. 72 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 16 dieną rugsėjo, tuoj po pamaldų, švento Jurgio parapijos mokykloje. Visi kuopos nariai yra kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą del apsvarstymo išimtinai svarbaus reikalo. **Valdyba**

LAWRECE, MASS.

LDS. 70 kp. susirinkimas įvyks 16 d. rugsėjo po dvyliktai val. Taigi kviečiame visus narius atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti mėnesines. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti. Nariai, kurie dar neturite mokesčių knygučių tai gausite susirinkime.

S. Čalkauskas, rašt.

BALTIMORE, MD.

Rugsėjo 9 dieną, sekmadieny, tuoj po sumai, parapijos svetainės kambariuose įvyksta LDS. 30 kp. susirinkimas. Malonėkite ateiti vi. ši. Kviečia **Valdyba**

SO. BOSTON, MASS.

Antradieny, rugsėjo 18 dieną, 7:30 val. vakare, parapijos svetainėj įvyks LDS. 1 kuopos susirinkimas. Ateikite visi. Bus daug naujų ir naudingų klausimų pakelta svarstymui. Be to, bus gera proga atsilyginti už organą.

Valdyba

"Glenwood'o" Pečiai kasdieną pagamina po tris valgius į dieną arti 2,000,000 žmonių Mass. valstijoj."

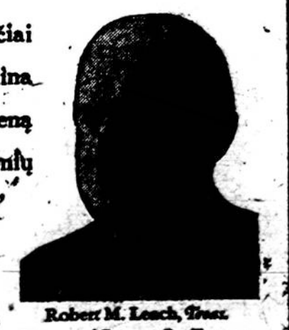

Robert M. Leach, Treas.
Glenwood Range Co. Taunton Massachusetts

THE MODEL "C"
Glenwood Coal Range

GLENWOOD PEČIAI
jau per tris gentkartes žinomi kaipo geriausi kepimui ir patankiausi gaminimui valgių. Jų reputacija pagelbėjo išbudavoti vieną iš didžiausių ir pasekmingiausių biznių Mass. valstijoj.
Jie jau yra gaunami kiekviename mieste šioe valstijos, kokio styliaus ir didumo norit, ar tai del didžiausių namų ar mažiausio apartmento.

Glenwood Ranges
MAKE COOKING EASY
Gal prisiųsti Jums Kopiją Glenwood Pečių Kataliogo

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

WORCESTER, MASS.

Worcesterio Lietuviai už Vilnių

Pirmadieny, rugpiūčio 27, 1928, Aušros Vartų parapijos svetainėj įvyko mas-mitingas, kuriame dalyvavo atstovai iš įvairių Worcesterio organizacijų ir šiaip Worcesterio lietuvių reprezentantai. Mas-mitingas buvo šaukiamas Worcesterio Lietuvių Draugijų Tarybos ir Aušros Vartų parapijos iniciatyva, tikslu išreikšt protestą Tautų Sąjungai delei Vilniaus klausimo.

Vakaro pirmsėdis, kunigas J. Čaplikas išaiškino reikalingumą tokio protesto, ypač dabar, prasidedant Tautų Sąjungos posėdžiam, kuriuose kaip tik bus svarstomas Lietuvos-Lenkijos klausimas. Susirinkusieji vienbalsiai, entuziastiškai, nusprendė, jog būtinai reik pasiųst kablegramai nuo Worcesterio lietuvių Tautų Sąjungai ir Lietuvos Atstovui, kuris dalyvaus minėtuose posėdžiuose.

Komisija, susidaranti iš Kun. J. Čapliko, Adv. P. J. Bublio ir p-lės J. Rauktytės pagamino ir perskaitė kablegramus, kurių turiniai seka:

I.

Tautų Sąjungos Sekretoriatui,
Geneva, Šveicarija.

Worcesterio Lietuvių atstovai, susirinkę masmitinge rugpiūčio 27, 1928, reikalauja, kad Tautų Sąjunga įsakytų lenkų valdžiai pasitraukt iš Vilniaus miesto ir apyribų. Lenkų valdžia neteisėtai ir nesąžiningai okupuoja Vilnių, Lietuvos senovinę sostinę, ginklų jėga, prieštaraujant sutarčiai, Lietuvos ir Lenkijos valdžių pasirašytai Suvalkuose 1920 metais, ir prieštaraujant visiems teisėtumo ir draugiškumo principams, kurie turėtų egzistuoti tarpe dviejų kaimyninių valstybių.

(pasirašo) Pirm. **F. J. Baublys**
Sekr. **J. Rauktytė**

II.

Lietuvos Atstovui,
Geneva, Šveicarija.

Worcesterio Lietuviai teikia Jum moralę paramą ir prašo, kad nebūtų pradėtos jokios derybos su Lenkija per Tautų Sąjungą, pirm negu bus reikalauta, kad lenkai pasitrauktų iš Vilniaus ir gerbtų Suvalkų sutartį, abiejų valstybių pasirašytą.

(pasirašo) Pirm. **F. J. Baublys**
Sekr. **J. Rauktytė**

Susirinkimas vienbalsiai užgyrė kablegramus ir ant vietos sumetė aukų padengimui lėšų kablegramų pasiuntimo. Kas liks iš aukų, bus pasiųsta Vilniaus našlaičiams.

Komisija anksti iš ryto pasiuntė abu kablegramu Genevon, ir pranešė vietinei spaudai, kuri gan plačiai paminėjo susirinkimą ir talpino kablegramų turinius.

Worcesterio lietuviai visi, su maža išimtim, gyvai domisi Vilniaus likimu ir tikisi, jog Amerikos lietuvių protestai ir reikalavimai teigiamai paveiks ant Tautų Sąjungos tarimų ir nuosprendžių.

J. Rauktytė

PHILADELPHIA, PA.

Rado grybą 50 svarų

Ne vienas gal nusistebės iš tokio grybo didumo! Anglų spauda, "The Bulletin" paduoda sekamai: "Trys vyrai rado grybą, užimantį tris pėdas žemės ir sveriantį 50 svarų! Radėjai grybo: Mark Marcello, 370 Berkley St., Harry Viti 376 Milne St. ir William C. Gervais 17 ir Berks St. Nesuprantama kaip galėjo tokis didelis išaugti."

Daug ir iš lietuvių yra mylinčių grybauti. Būtų įdomu žinoti ar kas nerado maždaug tokio didumo grybo kaip tie trys vyrai. Tai bent grybas, 50 svarų ir trijų pėdų pločio!

Medelis

DETROIT, MICHIGAN

Darbininkų žinios ir LDS.

Fordo dirbtuvėse pradėjus pilną laiką dirbti ir kitose dirbtuvėse pradėjo geriau dirbti. Tokiu būdu ir darbas lengviau gauti. Fordo dirbtuvėse kartais šimtais priima darbininkų į darbą. Darbininkai gavę prastesnius darbus tuoj meta ir vėl atsiranda vietos naujiems. Taip ir mainosi. Pametę Fordą eina į kitas dirbtuves. Briks dirbtuvėse irgi nemažai priima darbininkų. Kitose automobilių dirbtuvėse atleidžia darbinikus, o ypač tose, kur maino modelius.

Padidėjus darbams, atsirado ir darbininkuose didesnis veikimas. Draugijose ir kuopose nariai pradeda daugiau domėtis visuomeniniais reikalais.

Darbininkai pradėjo daugiau rūpintis Lietuvių Darbininkų Sąjungos organizacija. Naujas LDS. narys, p. Chas Swoban, atvykęs į Detroitą tuoj gavo darbą ir ne tik jis pats, bet ir visa jo šeimyna yra patenkinti ir pasižadėjo darbuotis LDS. 72 kp. Jau užsimokėjo už visus 1928 metus.

Tą patį padarė Juozas Blaževičius, J. Usaris ir kiti.

Kuopos valdyba rūpinasi su iškolektavimu duoklių iš narių, kurie per klaidą ar del kitokių priežasčių atsiliko su duoklėmis.

Susirgo 72 kp. narys

Jonas Ringaila, didis LDS. 72 kp. darbuotojas susirgo liežuvėlio liga. Jam darė operaciją Dr. J. Jonikaitis ir Dr. Matulaitis. Abu yra mūsų kuopos nariai.

P-nas Ringaila jau jaučiasi geriau.

Visi nariai-darbininkai prašo Dievo grąžinti mūsų broliui Ringailai sveikatą.

J. Straukas, 72 kp. narys jau apleido Hamtrack'ą ir savo mūrus ir pirko mažesnį namelį prie Cardone gatvės, lietuvių centre. Labai geroj ir gražioj vietoj. Prieky to namelio yra tuščias lotas ir p. Straukas rengiasi statyti gražų didelį namą. Gero pasisekimo.

Rep.

PHILADELPHIA, PA.

"Darbininko" No. 66 tilpo aprašymas apie atsivertimą į katalikų tikėjimą ir, kad krikšto Sakramentą suteikė kleb. kun. J. J. Kaulakis.

Patyrinėjęs sužinojau, kad prirengime prie krikšto daugiausia pasidarbavo kun. M. Daumantas ir jis suteikė Krikšto Sakramentą, o ne kun. Kaulakis, kaip buvau rašęs. Atleiskite už klaidą.

Jaunavedžio draugas

LOWELL, MASS.

Atsakymas Korespondentui

"Darbininke" iš rugpiūčio 17 d. Korespondentas primeta man nerangumo ligą!

Tai aš čia pareiškiu, kad tokią ligą niekados nesirgau ir nesergu, ir jeigu korespondentas paduotum savo tikrą vardą ir pavardę, tai ir tamstą išgydyčiau iš fašistinės ligos.

Jeigu korespondentas nepaduos savo tikro vardo ir pavardės, ant plepalų neatsakinėsiu.

LDS. 97 kp. raštininkas

CHESTER, PA.

Mitingas-Koncertas

Rugpiūčio 29 d. š. m. čia įvyko Chesterio ir apylinkės lietuvių masmitingas, kad išnešus rezoliuciją Tautų Sąjungon Vilniaus klausimu. Žmonių visų srovių atsilankė daug. Kalbėtojai — vietinis klebonas kun. E. Paukštis ir Z. Jankauskas iš Philadelphijos, Pa. aiškiai ir plačiai nupiešė mitingo tikslą. Vienbalsiai išnešta rezoliucija. Pasiųsti Tautų Sąjungai kablegramą, pareiškiant, kad mes Chesteriečiai, lygiai kaip ir visi Amerikos lietuviai, pilnai solidarizuodami su visa mūsų tauta, griežtai protestuojame prieš Lenkiją ir prašome Tautų Sąjungos užbaigti Vilniaus klausimą pagrindais teisingumo ir lygybės, grąžinant jį su apylinkėmis Lietuvai, kaipo vienintelei teisėtai savininkei. Panašiai nutarta pasiųsti telegramas Washingtonan ir Lietuvos Prezidentui. Po tam dar kalbėjo A. Linauskas apie lietuvių vargus dabartinėje Vilnijoj. Tuo tarpu padaryta rinkliava išlaidų padengimui, kuri davė arti $18.00. Vakarą vedė J. Kalėva. Prie surengimo daugiausia pasidarbavo J. Banys, D. Šlivynas ir J. Kaleva.

Mitingą pamargino trumpas bet gražus koncertėlis. Vietinis Aušros Vartų parapijos choras, vedamas vargoninkės p. M. M. Mitrulintės gražiai sudainavo Amerikos ir Lietuvos himnus, "Ei, pasauli" ir "Mes už tėvynę." Artistas A. Banys iš Philadelphia ir varg. M. M. Mitrulintė melodingais, stipriais ir išlavintais balsais sudainavo po keletą klasiškų ir liaudies dainelių. Atsilankę skirstės pilnai patenkinti.

Dalyvavęs

Garadžiaus Telefonas
South Boston 0777

Stubos Telefonas
So. Boston 1463-J

[illegible] AUTO SERVICE

Savininkas Viktoras Valtaitis

Parduodam naujus Studebaker'ius ir Erskikus. Taipgi taisom visokio padirbimo automobilius ir parvežam nuo kelio sugedusius dieną ir naktį. Užlaikom Gulf ir Sinclair gazoliną.

415 Old Colony Avenue, South Boston, Mass.

Vietinės žinios

JAUNAVEDŽIAI APVAŽIUOS PUSĘ AMERIKOS

Pirmadieny (Labor Day), Šv. Petro lietuvių bažnyčioje priėmė Moterystės Sakramentą Juozas Švagždys, So. Bostono įžymus biznierius su p-le M. Žareikiute, mokytoja. Vestuvių puota įvyko parapijos salėje, kur dalyvavo daug jaunimo, kurių tarpe abu jaunavedžiu buvo labai populerūs. Taipgi buvo daug giminių ir svečių. Jaunavedžiai gavo daug sveikinimų ir linkėjimų. Pasistiprinę ir pasikalbėję su pokilio dalyviais jaunavedžiai tą pačią dieną automobiliu išvažiavo ilgon kelionėn praleisti "medaus mėnesį."

Jiedu apvažiuos Connecticut, New Yorko, Vermont, Maine, New Hampshire ir Massachusetts valstijas.

Sugrįžę apsigyvens South Bostone.

P-nas J. Švagždys yra baigęs Suffolk Law mokyklą ir puikiai veda valgomų daiktų krautuvę. Jis yra pusininku su p. Vervečka. Abu yra čia augę jaunikaičiai, bet gražiai moka lietuvių kalbą ir dalyvauja lietuvių veikime. Jaunavedis buvo Moksleivių Susivienijimo aktyvus narys ir daug jame dirbo.

Jaunai ir pasižymėjusiai porelei linkime ilgiausių metų.

Rap.

MAINIERIŲ AČIŪ

So. Bostono Streikieriams šelpti komitetas, susiorganizavęs prie LDS. 1 kuopos gražiai pasidarbavo. Streikuojančius mainierius šelpė pinigais ir drabužiais.

Gavo daug padėkos laiškų nuo streikierių šelpimo komitetų. Komitetai dėkojo vardu visų streikuojančių mainierių ir jų šeimynų.

Čia paduodame vieną iš vėliausia gautų padėkos laiškų. Štai jis:

"Bridgeville, Pa.,
Rugpiūčio 30, 1928

Ponui Kazimierui Kiškiui,
So. Boston, Mass.

Gerbiamasai:—

Širdingai ačiū Tamstų Komitetui ir visiems geradariams už prisiųstus 20 dol. streikuojantiems mainieriams Bridgeville's ir jo apylinkės.

Su tikra pagarba,
Kun. A. Jurgutis."

Tie keli doleriai dirbantiems darbininkams nepadarė didelės žymės jų kišenėms, bet vargo ir skurdo prispaustiems mainieriams padarė daug naudos.

Taigi LDS. nariai atliko tikrai gražų ir krikščionišką darbą. Lai šis gražus ir krikščioniškas darbas pasklysta koplačiausia darbininkuose. Valio LDS. ir jos nariai!

KUN. S. DRAUGELIS BOSTONE

Kun. S. Draugelis, "Amerikos Lietuviai" knygos leidimo komiteto pirmininkas, po seimų atvyko į So. Bostoną pas vietos kleboną kun. K. Urbonavičių, Statistinių Žinių knygai "Amerikos Lietuviai" rinkimo reikalais. Aplankė "Darbininką" ir keliolika vietos profesijonalų ir biznierių. Jam pasisekė gauti keletą asmenų, kurie jau renka žinias knygai "Amerikos Lietuviai."

Skaitytojai pastebės šiame numery aprašymą apie kun. S. Draugelio apsilankymą pas Jack Sharkey. Jack Sharkey biografija irgi tilps "Amerikos Lietuviai" knygoje.

Šios knygos išleidimu ir statistinių žinių rinkimui daug laiko ir darbo pašventė čia kun. S. Draugelis. Jo darbai Amerikos lietuvių istorijoj bus įrašyti stambiomis raidėmis.

Rap.

PASITRAUKĖ MONK

Massachusetts valstijos apdraudos komisijonierius Monk rezignavo. Jisai rezignavo po to, kada paskelbęs naujas automobilių draudimo kainas susilaukė protestų ir skundų.

Gub. Fuller jo rezignaciją priėmė.

Kas bus nauju komisijonieriu dar nėra žinių.

Laikinai komisijonieriaus pareigas eina Linnell.

Rezignavus komisijonieriui ir apdraudos kompanijos sujudo prieš protestantus.

New York Indemnity kompanija pranešė apdraudos departmentui, kad ji nuo šios dienos atsisako išrašyti automobilių apdraudą. Gali būti, kad ją paseks ir kitos kompanijos. Tada greičiausia automobilių apdrauda užsims valstija.

"S-RA" "IŠSIMUVINO"

"Sandara" pranešė savo skaitytojams, kad ji "muvinasi" į Chicagą. Bet vietos žmonės kalba, kad tai tik akių muilinimas, nes mašinas kaip sako ar tik ne žydeliui atidavė ir "muvyti" nereikėjo.

Kiti pasakoja, kad kelionėje užbaigė savo dienas ir jau daugiau nebepasirodys.

Pagyvensime ir sužinosime kas buvo graboriu mūsų kaiminės "S-ros".

Rap.

NAMŲ SAVININKAI GAVO "PREZENTĄ"

Šiemet Bostono miesto viršininkai sumažino taksas ant namų ir kitokio turto. Šiemet turės mokėti po $28.80 nuo kiekvieno $1,000, vietoj $30,

PARAPIJOS PIKNIKAS SVETAINĖJE

Pirmadieny (Labor Day) turėjo įvykti Šv. Petro parapijos piknikas, D. L. K. Keistučio draugijos parke, Dedhame. Bet gamta taip pravirko, kad pikniką turėjo padaryti bažnytinėje svetainėje. Žmonių buvo neperdaugiausia. Bet, kad ir mažas būrelis susirinkusių parapijai padarė gryno pelno šimtą dolerių su kaupu.

Tas parodo, kad So. Bostoniečiai susidomėję parapijos reikalais ją remia ir jos labui darbuojasi. Jei ne lietus, tai piknikas būtų davęs pelno ne šimtą, bet gal ir tūkstantinę.

Rap.

AUTOMOBILISTŲ DOMEI

Pentinu automobilius, Dupont Duco, Varnišiuoju, Body Dents ir Fenders, prieinamos kainos.

A. KASPAR

66 Victoria St., W. Somerville
Tel. Somerset 6520-J

NAMAI ANT PARDAVIMO

ROXBURY—3 šeimynų 15 kambarių mūrinis namas, Mission bažnyčios parapijoj. Visi įtaisymai. Kaina $8,500. Įeigų $1,008 į metus. Kreipkitės prie savininko: 9 Shepherd Ave. (2-ros lubos). R.7

SO. BOSTONE—3 šeimynų 11 kambarių namas. Yra gazas, toiletai, elektra ir skalbynės. Cementinis sklepas. Gerame stovy. Kaina $4,500. Šaukite S. B. 4452-W. (R.-7)

CITY POINT—3 šeimynų 12 kambarių namas: elektra, gazas, toiletai. Kaina $2,700. Tel. S. B. 4452-W. (R-7)

DORCHESTERY—68 Templeton St., trijų šeimynų naujas namas. Steam šiluma, elektros šviesa, gumwood dining kambarys. Kaina $14,500. Kreipkitės: Col. 4094. (R.-11)

PARSIDUODA 6 šeimynų namas arba mainysiu ant biznio su namu arba be namo. Rašykit laišku: M. S. T., Box 31, Montello, Mass. (R.-7)

PRANEŠIMAS

Noriu surasti gerą biznį arba vietą del biznio del grosernės arba dry-goods krautuvės. Nebiznieriai už gerą vietą gaus atlyginimą. P. PAGOJUS, 75 Intervale St., Montello, Mass. (R.-7)

PARSIDUODA PIANOLA

tik 10 mėnesių senumo su mandalino pritaisymu. $245 cash arba išmokėjimui. Kaina $700. Rašykit laišku: "D-kas" (Adv. Dept. No. 1), 366 Broadway, So. Boston, Mass. (R.-11)

REIKALINGA PABUVUS MOTERIS

prie namų darbo ir prie prižiūrėjimo vaiko. Sąlygos geros. Atsišaukite; 188 W. Ninth St., South Boston, Mass. (R.-7)

PAIEŠKOJIMAI

Paieškau pusbrolių Laučių ir Mockų, Raseinių apsk., Žilaičių kaimo. Apie 23 metai Amerikoj. Aš važiavau pas juos, bet man teko apsilikti Anglijoj ir dabar gyvenu Kanadoj. Norėčiau apie juos žinoti. Malonėkite kas apie juos žino arba jie patys atsišaukti sekančiai už ką būsiu dėkingas. JONAS KAZLAUSKAS, 4 Plymouth Ave., Toronto Ont., Canada. R.-11

Paieškau Stanislovo Ramanausko, 1915 metais matėmės Pittsburgh, Pa. ir nuo to laiko nieko nežinau kur jis gyvena. Taigi kas apie jį žino arba jis pats malonėkite atsišaukti sekančiai. MAMERTAS KAUKLIS, 251 Hort St., Kearney, N. J. (R.7)

VĖLIAVOS IR ORGANIZACIJŲ ŽENKLAI

tai musų specialybė ir ilgų metų praktika. Darbas artistiškas. Kainos žemos.

M. A. NORKUNAS

16 Pleasant St., Lawrence, Mass.

Tel. S. B. 1751

JONAS S. MEŠLIS

(INSURANCE)

230 Broadway, So. Boston

Apdraudžiu visokias nuosavybes ir kas tik reikalinga.

Suvirš 20 Metų

JUOZAS P. ŠARKIUNAS

DARBUOJAS SU

VOSE & SONS PIANO KOMPANIJA

Ši kompanija išdirbinėja pianus Bostone per 75 metus suvirš. Lietuvis Ponas Šarkiunas daro specialį raginimą del lietuvių biznio.

Aukščiausios rušies Pianai, Viktrolai ir Radios žemiausiom kainom. Mainóme senus pianus. Rašyk del katalogo. Pristatymas visur dykai. Prieš pirksiant matyk Poną Šarkiuną.

Vose & Sons Piano Co.

160 BOYLSTON ST. BOSTON

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

ŠVENTO PETRO IR POVILO DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — Antanas Navikas,
702 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Juozas Jackevičius,
92 Sawyer Ave., Dorchester, Mass.
Prot. Raštininkas — Leonas Švagždys,
111 Bowen St., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — Kazys [illegible],
366 Broadway, So. Boston, Mass.
Iždininkas — Vincas Kališius,
67 G Street, South Boston, Mass.
Maršalka — Kazimieras Ambrozas,
492 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Draugija laiko savo susirinkimus kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio antrą valandą po pietų, parapijos salėj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALP. DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — M. Žioba,
539 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston [illegible]
Vice-Pirmininkas — J. Petrauskas,
24 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — J. Glineckis,
5 Thomas Pk., South Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis,
366 Broadway, So. Boston, Mass.
Kasierius — A. Naudžiunas,
885 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Tvarkdarys — J. Zaikis,
7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą valandą po pietų, parapijos salėj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

LIET. DUKTERŲ DR-GIJOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ. VALDYBA

Pirmininkė—Jieva Markšienė,
625 E. Eighth St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkė—Ona Žukonienė,
11 Monks St., South Boston, Mass.
Prot. Raštininkė—Ona Siaurienė,
443 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 3422-R.
Fin. Raštininkė—Bronislava Ciuniene,
29 Gould Street, W. Roxbury, Mass.
Iždininkė—Ona Stanilunitė,
105 West 6th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė—Ona Mizgirdienė,
1512 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką kiekvieną mėnesį 7:30 vakare, pobažnytinėj svetainėj. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę laišku ar telefonu.

ŠV. KAZIMIERO R. K. D-JOS VALDYBOS ANTRAŠAI So. Boston Mass.

Pirmininkas — Jonas Jarošius,
225 L Street, South Boston, Mass.
24 Prescott St., Readville, Mass.
Vice-Pirmininkas — Jonas [illegible],
Prot. Raštininkas — J. [illegible],
465 Third St., South Boston, Mass.
Finansų Raštininkas — M. Šeikis,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Iždininkas — V. [illegible],
36 Mercer Street, So. Boston, Mass.
Maršalka — P. [illegible],
393 Fifth Street, South Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio po [illegible] val. po pietų, Parapijos Salėj, [illegible] Gatvė, South Boston, Mass.

D. L. K. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ANTRAŠAI

Pirmininkas — [illegible],
604 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — [illegible],
[illegible] C Street, South Boston, Mass.
[illegible]
Fin. Rašt. — [illegible],
[illegible]
Iždininkas — Andrius [illegible],
[illegible] H St., South Boston, Mass.
Tvarkdarys — Kazys [illegible],
[illegible] E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko savo susirinkimus [illegible] Silver gat., So. Boston, Mass., [illegible] val. po pietų. Ateidami susirinkimą prašome atsivesti naujų narių prirašyti prie mūsų draugijos.

ĮVAIRENYBĖS

BAISŪS SKAIČIAI

Nesenai Amsterdamo mieste Olandijoje, kur įvyko pasaulinė sporto olimpiada, tyliai ir kukliai atidaryta karo paroda, privačių asmenų suruošta. Greta daugelio kitų parodos eksponatų—ginklų, amunicijos ir kito, išstatyta ir maisto pavyzdžiai, kuris karo metu buvo žmonių vartojamas. Yra ten duona su medžio piūvėnomis, džiovytos žolės, marinuota ir konservuota arklių, pelių, varnų ir kitų valgiui nevartojamų gyvūnų mėsa.

Didžiausio įspūdžio parodoje sukelia didelis plakatas, kuriame skaitlinėmis rodomi pasaulinio karo vaisiai. Plakate žymima, kad per 4 karo metus užmušta 13 milijonų kareivių, sužeista — 20 milijonų, našlaičių liko 9 milijonai, našlių — 5 milijonai. Apskaičiuota, kad karo metu kas viena minutė 12 žmonių krito aukomis. Viso pasaulinis karas kainojo 3 bilijonus, 207 milijardus, 535 milijonus olandų aukso guldenų.

Jei galima būtų surikiuoti po keturius visus kritusius karo 13 milijonų kareivių, gautūsi 3.000 kilometrų ilgumo virtinė, kuri galėtų, pavyzdžiui, nusitęsti nuo Lietuvos sienų į Sibiro gilumas. Už pinigus, išleistus kare, galima būtų pastatyti šimtus naujų miestų, tūkstančius fabrikų, didžiausi tyrų plotai galėtų būti dirbtinai aprūpinti vandeniu ir paversti derlingiausiais plotais.

"Trimitas"

KUOMET IŠRASTA VERPIAMOJI MAŠINA

Verpiamoji mašina išrasta Anglijoj 1730 metais. Vartoti plačiau ją imta tik po 80 metų. Pirmoji verpiamoji mašina patobulinta Akraito, buvo vandeniu varoma. Verpiamieji siūlai buvo per stori ir netiko ploniems audiniams. Mašiną ploniems verpimams išrado Chargrersas ir pavadino ją norėdamas savo dukterį pagerbti Janės vardu.

Kauno "Vienybė"

UŽ NEGRAŽIAUSIĄ ŠUNĮ DOVANA

Anglijoj labai madoj visokios parodos ir konkursai. Paprastai dovanos duodamos už kurio nors daikto gražumą, ar gerumą. Dabar anglai paskelbė duosią dovaną tam žmogui, kurs atvesiąs į parodą negražiausią šunį.

Kauno "Vienybė"

SPALVOTI KINO PAVEIKSLAI

Nors šių dienų kinematografas ir duoda gražiai, gana aiškiai ir natūraliai judančius paveikslus, tačiau jie yra nebyliai ir tik vienos tamsiai pilkos spalvos. Bet paskutiniu laiku jau yra išrastas aparatas, kuris demonstruojant filmą, panašiai kaip gramafono plokštelė, kartu ir kalba, o šiomis dienomis vokiečių inžinierių sąjunga Berlyne, kino žinovams pademonstravo Ščepaniko išrastą filmą visai natūralinėmis spalvomis. Šis Ščepaniko išradimas neturi nieko bendra su dirbtinai dažytomis filmomis, kurios jau gana plačiai yra išsiplatinusios. Filmų nuotraukos padarytos Ščepaniko aparatu ir demonstruojamos taip pat jo išrastu porjekciniu aparatu ir perduoda visas gyvoj gamtoj esamas spalvas ir šešėlius.

Šis įdomus išradimas remiasi moksliškai įrodytu dėsniu, sulig kurio gamtoje esama tik trijų pagrindinių spalvų: raudonos, mėlynos ir geltonos ir kad tik šių spalvų mišiniai duoda visas kitas spalvas. Filmuojant naujai išrastu aparatu kokį nors reginį, jis skaldosi į tris atskirus paveikslus, kurių kiekvienas pereina per raudonos, mėlynos arba geltonos spalvos filtrą. Gautas tokiu būdu negatyvas, jį išryškinus, duoda filmą, kurią demonstruojant projekciniu aparatu, turinčiu priešingas ypatybes filmuojamam, ekrane gaunasi paveikslas visai natūralinėmis spalvomis.

Todel galima laukti greitu laiku pasirodant kalbančių ir natūralinėmis spalvomis paveikslų.

"Trimitas"

SU DVIRAČIU APLINK PASAULĮ

Užsienio laikraščiai praneša, kad į Angliją atvažiavo Lietuvos pilietis ir Klaipėdos gyventojas 20 metų dviratininkas Vilius Brekotas, kuris su savo dviračiu važiuoja aplink pasaulį.

Iš Klaipėdos išvažiavo kovo vidury ir jau apvažiavo Lietuvą, Latviją, Čekoslovakiją, Austriją, Vokietiją, Holandiją ir dabar atvažiavo į Angliją.

Dviratininkas tikisi, kad per 3 metus jam pasiseks apvažiuoti visą pasaulį.

Iš Anglijos jis vyks į Ameriką, iš ten į Portugaliją, Afriką, Italiją ir per Rusiją grįš atgal į Klaipėdą.

School's Open

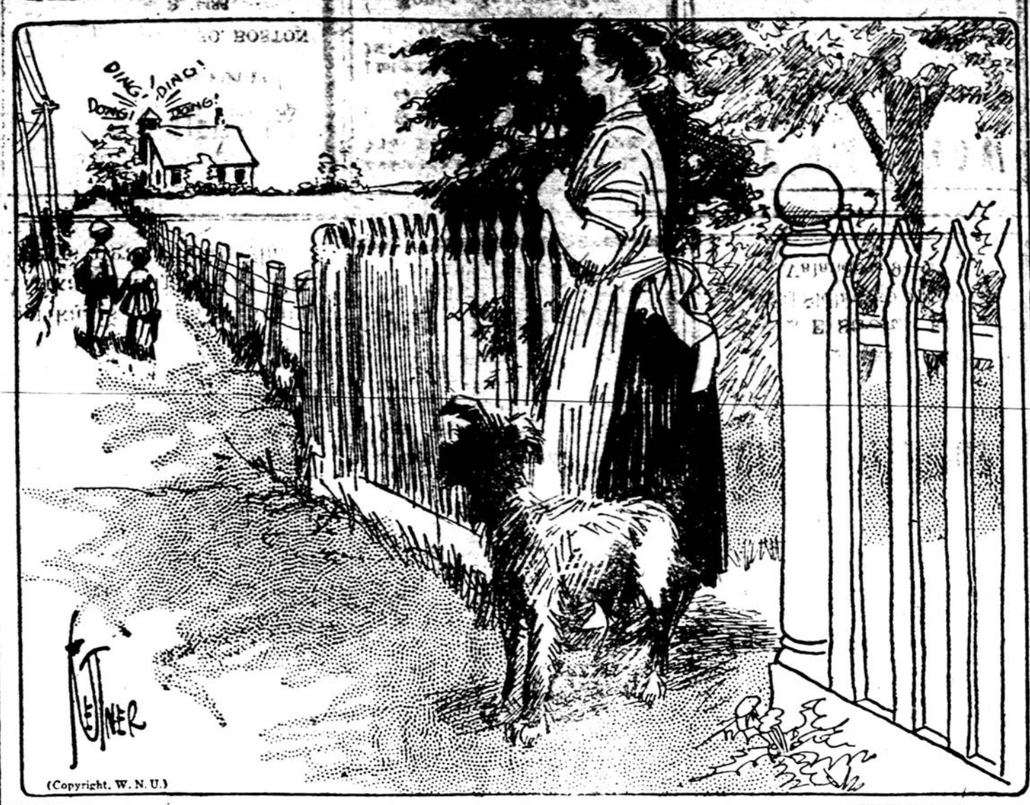

97 MILIJONAI DEFICITO

Lenkų statistikos žiniomis, birželio mėn. lenkai gavo 97 milijonus deficito (nepritekliaus). Ir taip išvežta iš Lenkijos birželio mėn. prekių už 191,961,000 auks. o atvežta už 289,510,000 auks. Tuo būdu prekyboje gauta 97,549,050 auks. nepritekliaus. O nuo šių metų pradžios iki liepos mėn. 1 dienos Lenkija turi 562,376,000 auks. deficito.

OLIMPIADOJ

Amsterdamo olimpiadoj disko mėtyme Lietuvos sportininkas Kalkūnas laimėjo trečią vietą; rezultatas 43,-09 metrų. Finalan jis nepateko. Paruošiamajame bėgime 800 metrų toliui mūsų Pranciulytė likusi paskutinė. Klaipėdietis Šveminis 200 m. ir kaunietis Petraitis 5.000 m. bėgime nedabėgo iki galo ir pasitraukė iš rato.

ROMĖNŲ CEMENTAS

Romėnai senovėje, dar prieš Kristaus gimimą, cementą dirbdavo labai paprastu būdu. Jie sumaišydavo kalkes su Vezuvijaus arba kitų ugniakalnių pelenais ir pastatydavo iš to stipriausius rūmus. ("Š-nis")

VĖŽIO LIGA IŠGYDOMA

Liepos mėn. 17 d. Londone įvyko pirmas vėžio ligos konferencijos posėdis. Paryžiaus, New Yorko ir Briuseloi gydytojai padarė pranešimą apie sėkmingą vėžio ligos gydymą vartojant radiumo metodą.

OPIJUS

Opijus gaunamas iš baltų aguonų, augančių Mažojoj Azijoj, Aigipte, Indijoj, Persijoj ir Kinijoj. Kuomet aguonos kalvelėje prapiauna skyles, ir iš jų sunkiasi skystimas, kuris pavirsta į tirštą medžiagą, panašią į gumą. Iš jos gaunamas tyras opijus. Opijų kai kuriose rytų šalyse rūko taip, kaip pas mus tabaką. Bet jis daug stipriau veikia į žmogų, negu tabakas. Išrūkęs vieną ar daugiau pypkių opijaus, žmogus apsvaigsta ir pradeda matyti įvairius gražius vaizdus. Štai rodosi, jis lekia padangėmis, štai sėdi aukso soste puikiuose rūmuose, štai vaikščioja po karališkus sodus. Vienas keliautojas H. Molcanas taip pasakoja apie opijaus rūkytojus: "Kai mes nusileidome į ruiminga kambarį, tai pamatėme ant kilimų sėdinčius žmones. Jie į mus nekreipė nė mažiausio dėmesio. Rūkytojai sėdėjo atviromis blizgančiomis akimis kurios rodė tai džiaugsmą, tai gilų užsisvajojimą—ir, rodos, nieko aplinkui nematė. Jie buvo paskendę gražiausiuose sapnuose. Ant lūpų matėsi skaidri šypsena, tartum didžiausia laimė būtų juos ištikusi." Kurie dažnai rūko opijų, tų gyvenimas neilgas ("Š-nis")

STATISTINIŲ ŽINIŲ RINKIMAS

1. **"St. Žinių" Rinkimo Rajonams bei A. L. Susivienijimo kuopoms.**

2. **Kas pirmiausia padaryti?**—Žinių rinkėjams nurodymas.

3. **Naujai gautos žinios.**

1. **Statistinių Žinių Rinkimo Rajonams, Kolonijų Tvarkytojams bei A.L. Susivienijimo Kuopoms** pranešama, kad sulig susitarimo su A. L. Susivienijimo Pildomosios Tarybos išrinktais Knygos "Am. Lietuviai" Leidėjams bendradarbiais ponu "Tėvynės" Redaktorium Vitaičiu ir A. L. Sus. Tarybos Sekretore p-le Jurgeliute **visų Amerikos Lietuvių Susivienijimo kuopų visas žinias** sulig pagamintų ankietų **surinks pats A. L. S. Sekretoriatas,** kad tuomi palengvinti žinių rinkėjams ir darbą pagreitinti. Taigi kolonijose Žinių rinkimo Tvarkytojai arba Komisijos paliuosuojamos nuo rūpinimosi surinkti žinias iš A. L. S. kuopų. Iki šiol nesuteikusios kuopos savo žinias malonės siųsti tiesiok A. L. S. Sekretoriatui.

2. **Kas pirmiausia padaryti?** Kad pagreitinti "St. Žinių" surinkimą ir kad sau palengvinti šiame darbe visi "St. Žinių" Tvarkytojai arba Kolonijų Komisijos turi įsidėmėti, atsiminti ir pirmiausia įvykdinti šia pirmą savo pareigą:—**draugijų blankas išdalyti pirmininkams ir sekretoriams** paraginant, kad nevėliau 2 savaičių laikotarpyje užpildę grąžintų. Svarbu neatidėliot!!

Ar gali draugijų valdybų nariai jas užpildyti be visuotino susirinkimo nutarimo? Taip! Ne tik gali, bet ir privalo. Kiekvienas draugijos narys turi rūpintis savo draugijai padaryti gero jos vardą reklamuodamas, ją garsindamas, kitus prie jos kalbindamas. Juo labiau tai privalo valdybų nariai. "St. Žinių" suteikimas yra ne vien jos reklamavimas, bet ištisiems šimtmečiams paliūdymas apie jos gyvavimą ir tiesiok įrašymas šimtmečių atmintin. Tai labai brangus dalykas ne vien pačiai draugijai, bet visai mūsų išeivijai, kuri **draugijomis kaipo gėlėmis papuošta;** visai mūsų Tautai, nes susiorganizavimas rodo Tautos narių susipratimo laipsnį, jų sumanumą ir tt. Kas slėptų draugijų žinias—tas mažintu, vogtu garbę mūsų išeivijos ir Tautos. **Žinios turi būti kuoteisingiausios.** Ypač svarbu: **isikūrimo laikas, narių skaičius ir jų rūšys, iždas 31 gruodžio 1927 m.,** jaunuolių išsilavinimo laipsnis ir suteiktos aukos bei pašalpos su pomirtinėmis. Jei kartais draugija senai gyvuoja, o knygos sunaikintos — reikia susirinkime nors daug maža nustatyti bendrą išmokėjimų suma.

Kas daryti jei draugijos valdyba atsisako suteikti žinias? Jas suteikia pašaliniai draugijų stovį žinanti arba jį ištyrę nariai. Kadangi tokios žinios negali būti tikslios—reik pažymėti pastaboje: "daug maža," "žinias suteikti atsisakė" ir t. p. Negali būti abejonės, kad **visos tautiniai nusistatę draugijos pačios žinias suteiks** Jei kartais joms kas neaišku—paaiškės.

3. Naujai gauta parapijų stovio žinios iš sekančių Didž. Gerbiamų Klebonų:

1. Kun. Kazėno—Pittsburgh, Pa.
2. Kun. Čepanonio—Homestead, Pa.
3. Kun. Abramavičiaus—Bradock, Pa.
4. Kun. Simkevičiaus — Pittsburgh, Pa.
5. Kun. Vaišnoros—Pittsburgh, Pa.

Visiems reiškiama nuoširdingiausios padėkos už suteiktas žinias ir pareikšta prielankumą.

Kun. S. Draugelis,
Knygos "Amerikos Lietuviai" Leidėjų Komiteto Pirmininkas.

JIS TURĖJO SILPNAS KOJAS IR PŪSLĖS TRUBELIUS

Ponas F. L. Reid, Denver, Colo., atgavo sveikatą ir dabar yra labai užganėdintas ir linksmas, ir jis nori, kad kenčiantieji išgirstų malonią žinią. Jis rašo: "Nuga-Tone yra puikios gyduolės. Aš visuomet kentėjau nuo didelio nuovargio ir mano kojos visuomet skaudėjo, dieną ir naktį aš turėjau silpną pūslę, turėjau šlapintis apie dvyliką sykių dieną. Dabar mano kojos yra tvirtos ir mano pūslė veikia atsakančiai."

Virš milionas žmonių yra dėkingi atgaudami savo sveikatą su pagelba Nuga-Tone. Jos veikia puikiausiai del tų žmonių, kurie turi inkstų ir pūslės trubelius, prastą apetitą, menką virškinimą, galvos skaudėjimą, svaigulį, silpnus nervus, reumatiškus skausmus, kurie permažai sveria, turi vidurių užkietėjimą, visuomet jaučiasi nuvargę ir negali gerai naktimis miegoti. Jei turite bent vieną tų nemalonumų, jūs turėtumėt pabandyti Nuga-Tone. Jos tikrai pagelbės jums. Nuga-Tone yra parduodamos pas visus gyduolių vertelgas. Jei jūsų vertelga neturi jų stake, reikalaukite, kad jis užsakytų jų iš olselio vaistinės.

Tel. So. Boston 3520
A. O. ŠALNA-SHALLNA
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu
CORNELL UNIVERSITY su A. B.
G. WASHINGTON UNIV. su LL.B.
"Darbininko" Name
(antras lubos)
366 Broadway, So. Boston
Rezidencija
905 Harvard St., Cambridge, Mass.
Tel. University 1468—J.

Liberty 7293.
GEORGE H. SHIELDS
ADVOKATAS
811-812 Old South Building
294 Washington Street
Boston, Mass.
Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.
GYVENIMO VIETA
87 Gorham Ave., Brookline
Telephone Regent 2908

A. J. KUPSTIS
332 WEST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 1062—1373
REAL ESTATE
ANT PARDAVIMO
So. Bostone
NEPAPRASTAI GERAS PIRKINYS
Vienos šeimynos namas puikiausioj vietoj, 15 kambarių su geriausiais įtaisymais, tinkamas daktarui, advokatui arba aukštos klesos bordinghousei. Lengvos išlygos. Kaina $8,000.
Trijų šeimynų medinis namas 3-4-4 kambariai, geroj vietoj. Prekė $3,700.
Trijų šeimynų medinis namas su įtaisymais, puikioj vietoj ant E. Seventh St. Prekė $12,000.
HARDWARE KRAUTUVĖ, So. Bostone ant Broadway, geras biznis, išdirbtas per daugelį metų. Parsiduoda pigiai.
BARBERNĖ IR POOL RUIMIS, vienintėlė įstaiga didžioj lietuviais apgyventoj vietoj Bostono priemiestyje. Kreipkitės tuojau. Parsiduoda pigiai.
Dorchester
Trijų šeimynų medinis namas su visais įtaisymais. Prekė $10500.
Trijų šeimynų namas 6-5-5 kambariai su įtaisymais. Prekė $10,-000.
Medford
Dviejų šeimynų kampinis namas, su naujausios mados įtaisymais 5-5-2 kambariai. Prekė $7,-800.
Randolph
Septynių kambarių stuba su visu fornišiumi ir šeši akeriai žemės. Prekė $4,000.
PRIEINAMIAUSIA PROGA KIEKVIENAM INSURANCE
Laikrinu ir ant IŠMOKESČIO (tik Mass. valstijoj) automobilius, fornišius, namus, stiklus, sveikatą, gyvastį ir t. p.
Parūpinu pinigus delei morgičių ant namų ir farmų, Bostone ir jo apielinkėse.
Jeigu turite pinigų, kuriuos galėtumėte paskolinti, gaudami gerą nuošimtį, ant pirmų arba antrų morgičių, praneškite man.
Užlaikau taipogi ir Laivakorčių Pardavimo ir Pinigų Siuntimo Skyrius.
Parduodu, Anglis ir Malkas. Angliu šiuomi laiku atpigo. Pirkite dabar. Pristatome neteliau kaip 12 mailių nuo Bostono.
Turiu daugybę namų, farmų ir biznių ant pardavimo ir mainymo kurių čia negalima suminėti.
Visais reikalais galima kreiptis ypatiškai, laišku arba telefonu.
Ofiso valandos: Nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Tel. So. Boston 0823
NAUJOJE VIETOJE
LIETUVYS DANTISTAS
DR. K. V. CASPER
(KAZAKAVIČIUS)
511 Broadway, So. Boston
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 ryte ir nuo 1:30 iki 5 ir nuo 6 iki 8 val. vakare. Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėldieniais, taipgi seredomis nuo 12-tos dieną uždarytas
Taipgi turimu ir X-Ray

LIETUVIS DENTISTAS
DR. ST. A. GALVARISKI
(GALINAUSKAS)
414 Broadway, So. Boston
Telephone So. Boston 0800
Ofisas uždarytas nuo 30 iki 12 ryte, nuo 2:45 iki 7:30 po-piet ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventą dieną pagal sutartimą.

Tel. Brockton 3112
DANTISTAS
DR. A. J. GORMAN
(GUMAUSKAS)
705 Main St., Montello, Mass.
(Kampas Broad Street)
Ofiso valandos:
Byte nuo 10 iki 12 val.
Dieną nuo 2 iki 5 val.
Vakare nuo 6 iki 8 val.
Sekmadieniais pagal sutarties.

Tel. So. Boston 0506-W.
Lietuvys Dantistas
A. L. KAPOČIUS
251 Broadway, South Boston
("Keleivio" name)
Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30—6 ir nuo 6:30—9 vakare. Seredomis nuo 9—12 val. diena. Subatomis nuo 9 iki 6 vak. Nedėlomis nuo 9 iki 12 (pagal sutartį).

Tel. S. B. 2805—R
LIETUVIS OPTOMETRISTAS

Begamindamas akis, priskiria akinius, kreivas akis ištiesina ir ambliopiškas (akloses) akyse sugražina viesą tinkamu laiku.
J. L. Bačiakaruis, O. D.
447 Broadway, So. Boston.

Tel. S. B. 2445
DR. J. C. LANDŽIUS
(SEYMOUR)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
373 WEST BROADWAY
Kampas E Street. Room 2
(Viršuj Sidlausko Aptiekos)
Valandos: 9—9

Res. Talbot 5863
J. J. ZABARAUSKAS
OPTOMETRISTAS
ekzaminuoja akis ir pritaiko akinius
414 Broadway So. Boston
Ofise tik vakarais

Reumatizmas, nervų ligos, inkstų ir vidurių ligos pasekmingai gydomos.
Virš 25 metų praktika
DR. KILLORY
60 Scollay Square, Boston
Olympia Theatre Bldg.

P. J. AKUNEVIČIUS
Lietuvis Graborius
520 E. SIXTH ST., SO. BOSTON
Tel. S. B. 4486

Residencijos Telephonas: 0779-R. K.
Ofiso Telefonas So. Boston 0762-W.
S. BARUSEVIČIUS
Lietuviškas Graborius, balsamuotojas, duoda Notarial ir Public Service
218 W. Broadway
South Boston, Mass.
Residencija 652 Dorchester Avenue
Dorchester, Mass.

E. V. WARABOW
(Warbalauskas)
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
1043 Washington Street
Norwood, Mass.
Tel. Norwood 1503
MONTELLO OFFICE
104 Ames Street
Telephone Brockton 1644-J

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
D. A. ZALETSKAS
Graborius ir Balsamuotojas
877 ir 443 Cambridge Street
Cambridge, Mass.
Telephone University 3331-W

Main Office
South Boston
0304-W
Branch Office
Brockton
7916-W
J. PETRUŠKEVIČIUS
Laisniuotas Graborius
137 Ames St., Brockton, Mass.
162 Broadway, S. Boston, Mass.